

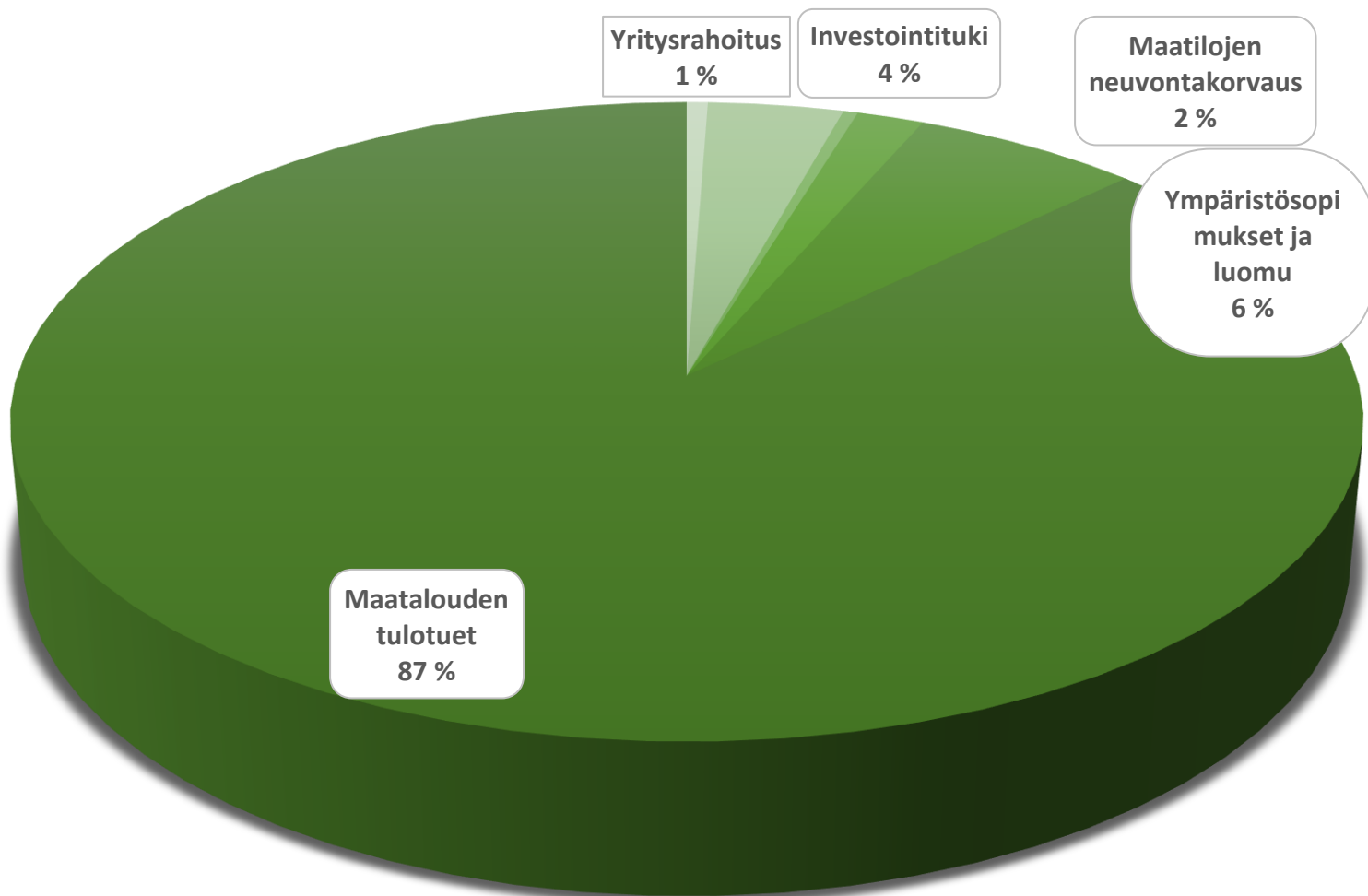
Vuosikatsaus 2023

Maaseuturahasto 2023-2027

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Pohjois-Karjalan maaseudun kehittäminen lukuina vuonna 2023

Tukimuoto	€
Yritysrahoitus	404 922
Nuoren viljelijän aloitustuki	280 000
Maatalouden tulotuet*	60 795 362
Ympäristösopimukset	89 785
Luomukorvaukset	4 273 877
Investointituki	2 596 760
Maatilojen neuvontakorvaus	1 283 784
YHTEENSÄ	69 724 490

*Maatalouden tulotukiin kuuluvat mm. luonnonhaittakorvaus, perustuki, viherryttämistuki, ympäristökorvaus, kansalliset tuet ja kotieläintuet.

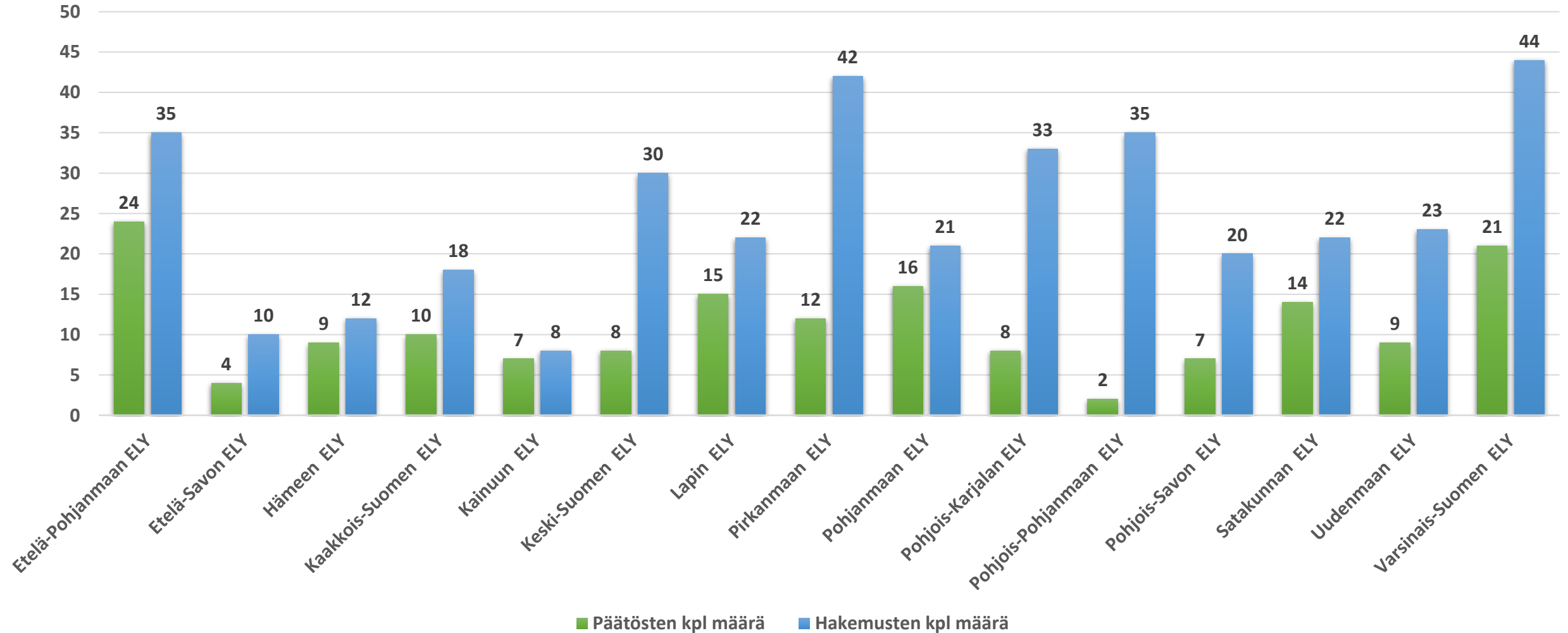
Maaseuturahaston yritysrahoitus vuonna 2023

- Maaseudun yritystukien haut EU -rahoituskaudelle 2023-2027 alkoivat kesällä 2023
- Yritysrahoitusta haettiin mm. yritysten energiatehokkuuden parantamiseen ja matkailuliiketoiminnan kehittämiseen
- Yritystukipäätöksiä päästiin tekemään loppuvuodesta 2023
- Päätöksillä myönnettiin kahdeksalle yritykselle yhteensä 0,4 miljoonaa euroa
- Uusia työpaikkoja syntyy tuen avulla arviolta 13 kpl

Maaseuturahaston yritysrahoitus vuonna 2023

- Koko Suomi yhteensä 375 yritystukihakemusta (36 milj. €), Pohjois-Karjala 33 kpl (2,2 milj. €)
- Koko Suomi yhteensä 165 rahoitettua hanketta (9,91 milj. €)
- Pohjois-Karjalassa 8 rahoitettua hanketta (0,4 milj. €)

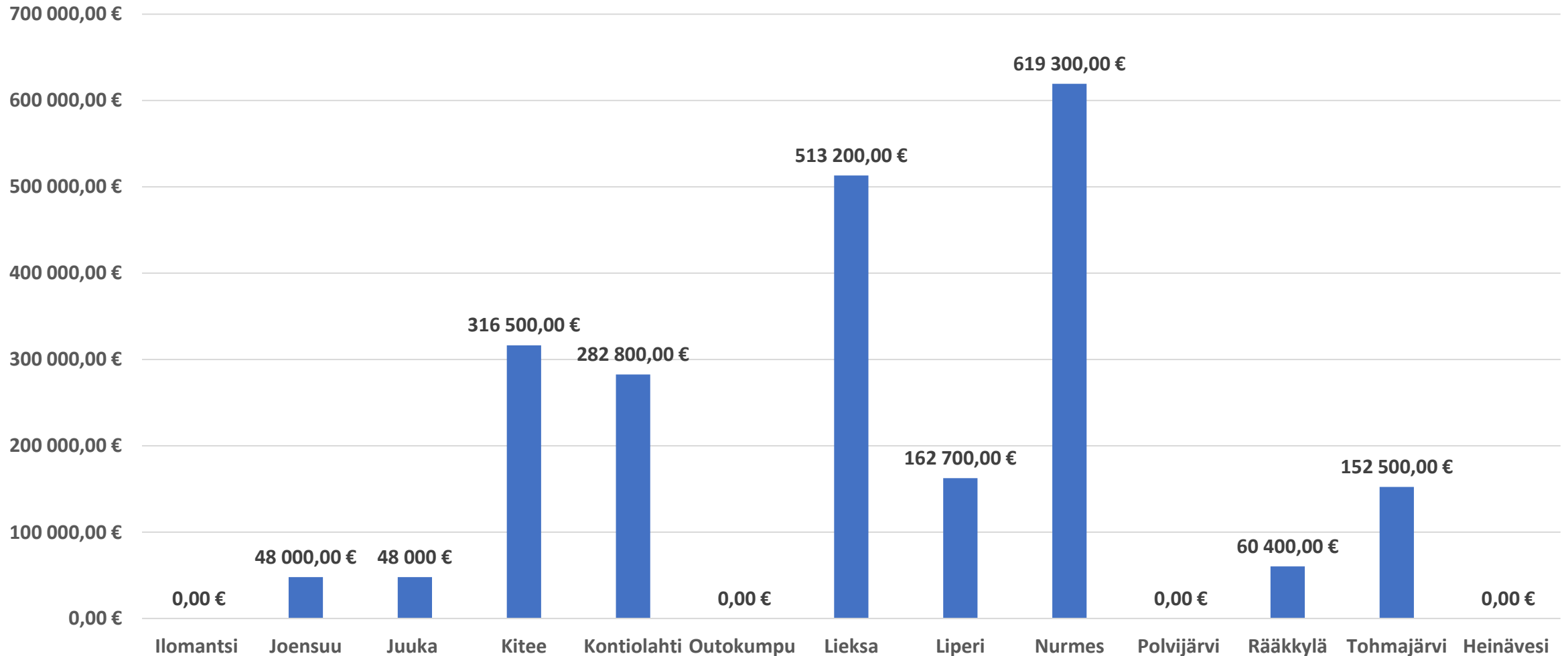

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, johtava asiantuntija Jarmo Heikkilä, puh. 0295 021 165, jarmo.heikkila@ely-keskus.fi, yritysasiantuntija Tapani Mikkonen, puh. 0295 026 079, tapani.mikkonen@ely-keskus.fi, yritysasiantuntija Mauri Räsänen, puh. 0295 026 100, mauri.rasanen@ely-keskus.fi

Maaseuturahaston yritysrahoitus Pohjois-Karjalassa vuonna 2023

- Yritysrahoitusta haettiin 33 kohteeseen 2,2 miljoonaa euroa
- Varsinkin investoinnit energiatehokkuuden kehittämiseen ovat kiinnostaneet yrityksiä

Yritystukihakemukset 2023

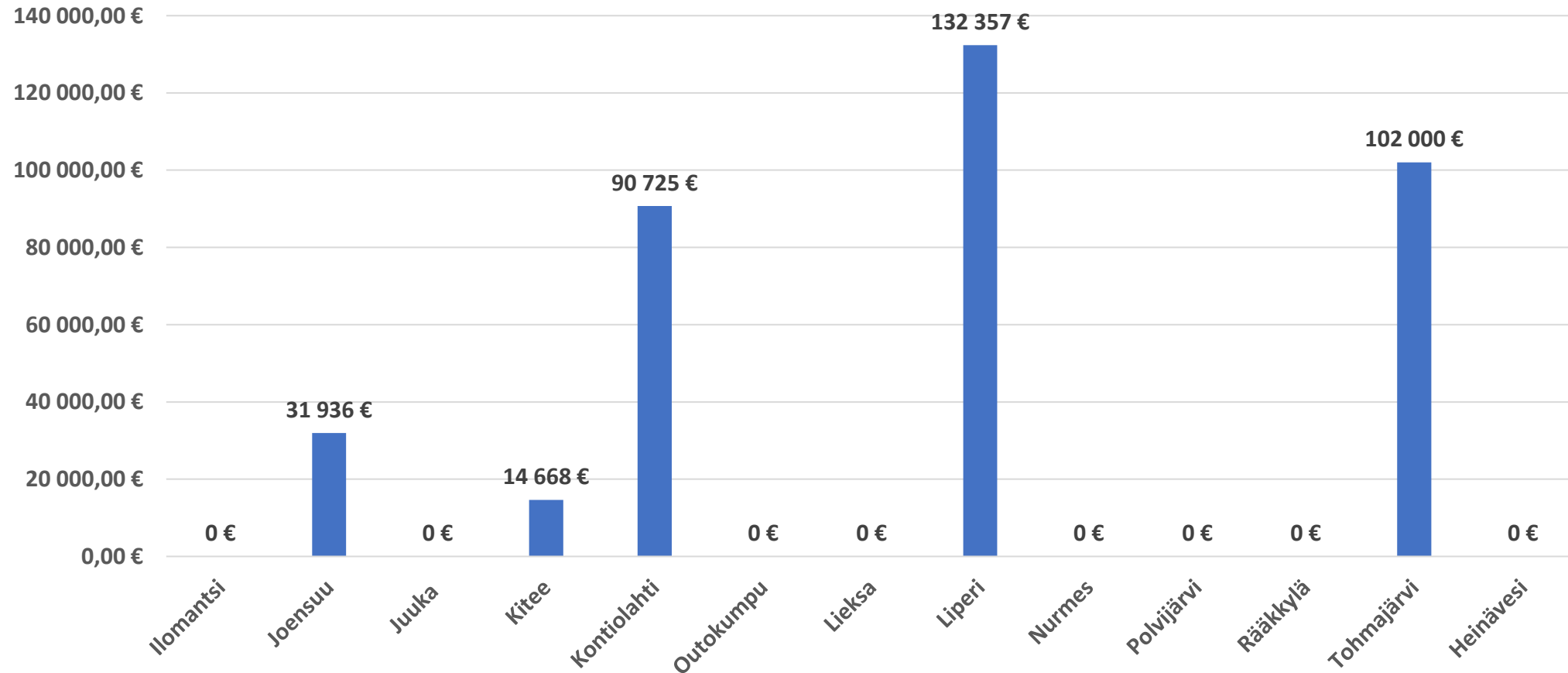

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, johtava asiantuntija Jarmo Heikkilä, puh. 0295 021 165, jarmo.heikkila@ely-keskus.fi, yritysasiantuntija Tapani Mikkonen, puh. 0295 026 079, tapani.mikkonen@ely-keskus.fi, yritysasiantuntija Mauri Räsänen, puh. 0295 026 100, mauri.rasanen@ely-keskus.fi

Maaseuturahaston yritysrahoitus Pohjois-Karjalassa vuonna 2023

- Yritystukien päätöksenteko käynnistyi vasta loppuvuodesta 2023
- Yritysrahoitusta myönnettiin 8 kohteeseen yhteensä 0,4 miljoonaa euroa
- Myönnetyn yritysrahoituksen avulla mm. parannetaan yritysten energiatehokkuutta sekä kehitetään matkailuliiketoimintaa

Myönnetyt yritystuet 2023

Maaseuturahaston yritysrahoitusta saaneet yritykset Pohjois-Karjalassa vuonna 2023

○ Kotileipomo Sorsa Oy, Liperi	132 357 €
○ Itä-Suomen Pieneläintuhkaamo Oy, Kitee	90 725 €
○ Akselin Herkkupaja Oy, Tohmajärvi	99 200 €
○ Lemmikkiruuat Tessu Oy, Joensuu	44 710 €
○ Puuprisma Oy, Kitee	30 000 €
○ HPC Hydraulikka, Kitee	14 680 €
○ Kone ja korjauspalvelu Anssi Hämäläinen, Kontiolahti	4 035 €
○ Hirsiässä Oy, Tohmajärvi	2 000 €

Maaseudun kehittämishankkeet 2023

- Kehittämishankkeiden haku avautui 21.6.2023
- Hakemuksia saapui 20 kpl, joista 7 kpl oli Pohjois-Karjalan alueen ja 13 kpl maakuntien välisiä hankkeita
- Hakemuksiin sisältyi esitettyjä kustannuksia Pohjois-Karjalasta yhteensä n. 4,1 miljoonaa euroa, joista tuen osuus yhteensä n. 3,4 miljoonaa euroa
- Hankkeissa kiinnitetään huomiota erityisesti strategiseen vaikuttavuuteen, kustannustehokkuuteen sekä kestäväan kehitykseen.

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

Leader-toiminta vuonna 2023

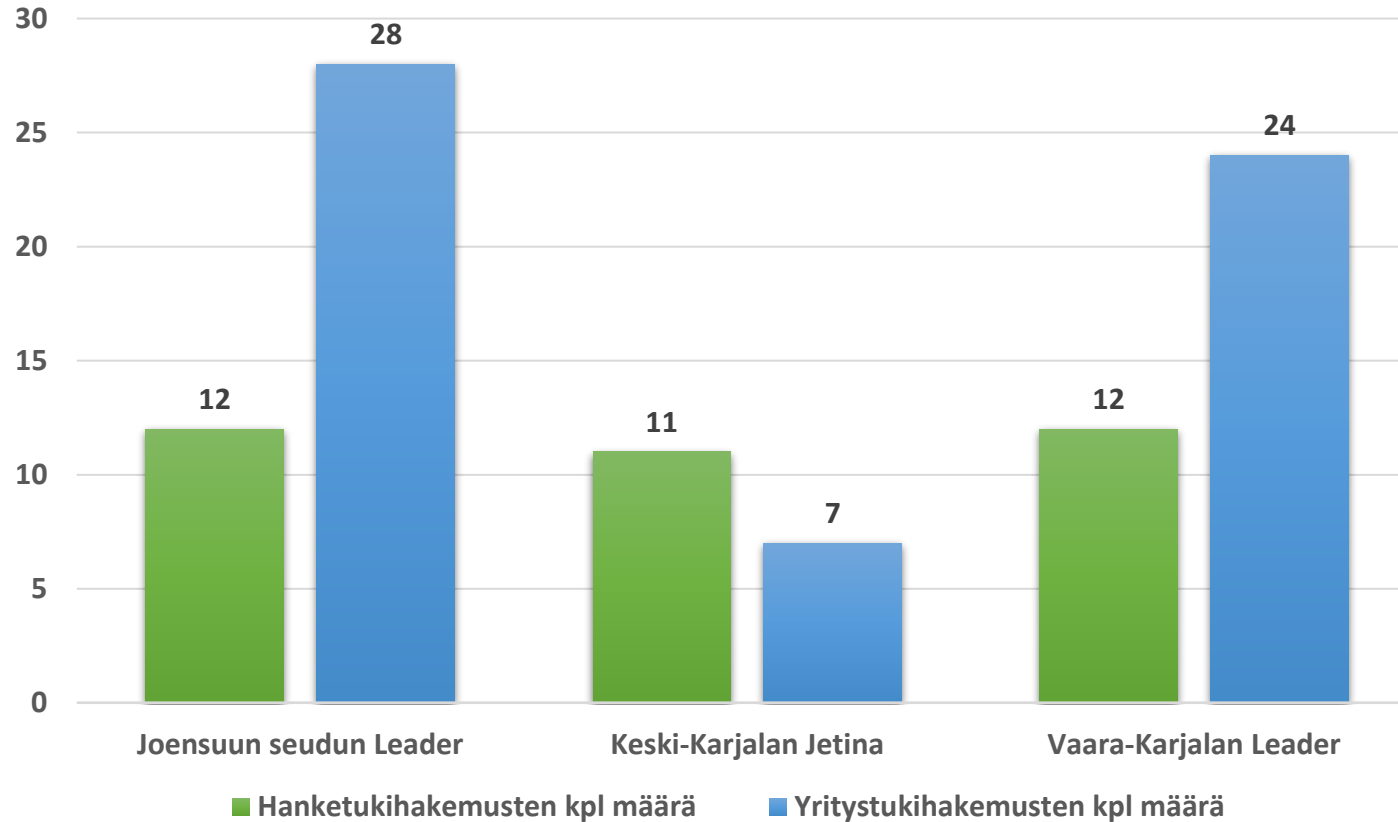
- Leader -tukien päätöksenteko käynnistyi loppuvuodesta 2023 ja päätöksiä tehtiin 3 kpl
- Tukien hakeminen käynnistyi kesällä 2023
- Hakemuksia vuonna 2023 saapui 94 kpl (2,7 milj. €)

Lisätietoja:

Pohjois-Karjalan ELY-keskus, asiantuntija (Leader) Niina Seppänen, puh. 029 501 6065,
niina.seppanen@ely-keskus.fi

Leader-toiminta vuonna Pohjois-Karjalassa 2023

- Leader-tukea (EU, valtio) haettiin yhteensä n. 2,3 miljoonaa euroa 94 eri kohteeseen
- Leader-rahoitus koostuu EU:n ja Suomen valtion rahoitusosuudesta sekä lisäksi kuntien rahoituksesta.
- Yksityinen rahoitus koostuu rahallisesta osuudesta ja/tai talkootyöstä.

Hakemusmäärien jakautuminen:

Joensuun Seudun Leader
587 165,10 € (40 hakemusta)

Keski-Karjalan Jetina
381 578 € (18 hakemusta)

Vaara-Karjalan Leader
1 296 493,65 € (36 hanketta)

Hakemukset yhteensä vuonna 2023:
2 265 236,49 € (94 kpl)

Lisätietoja:

Joensuun seudun Leader -yhdistys, tj. Mari Voutilainen, 040 508 6143, mari.voutilainen@joensuunseudunleader.fi

Keski-Karjalan Jetina ry, tj. Maare Karjalainen, 050 367 7660, maare.karjalainen@jetina.fi

Vaara-Karjalan Leader ry, tj. Hannele Pyykkö, 040 104 4905, hannele.pyykkko@lieksa.fi

Maatalouden investointituki vuonna 2023

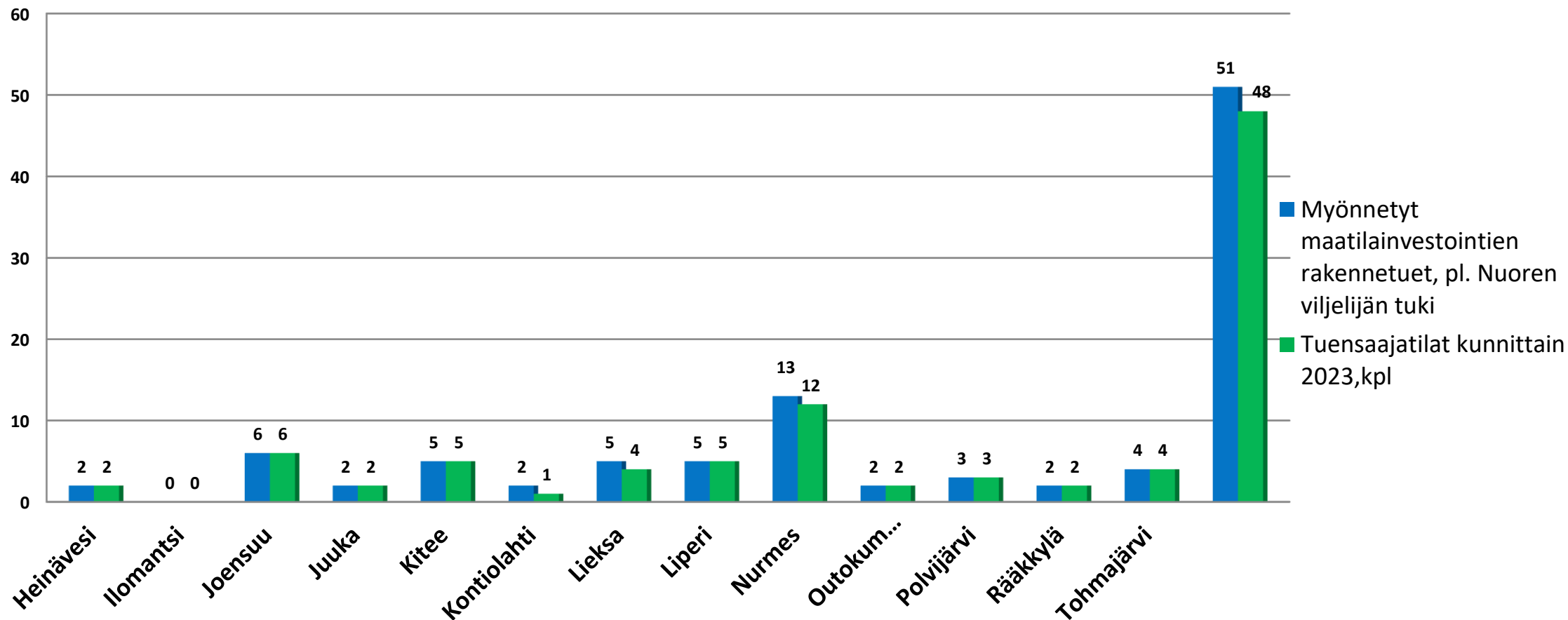
- Lukumääräisesti eniten hakemuksia ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävissä koneissa ja laitteissa
- Energiainvestoinneissa myös muita kuin aurinko-energiaratkaisuja
- Pankkien tiukka linja rahoitukselle maatalainvestointeihin vaikutti siihen, että korkotukilainoja haettiin vähän

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, yritysasiantuntija Tapio Leinonen, puh. 0295 026 073, tapio.leinonen@ely-keskus.fi

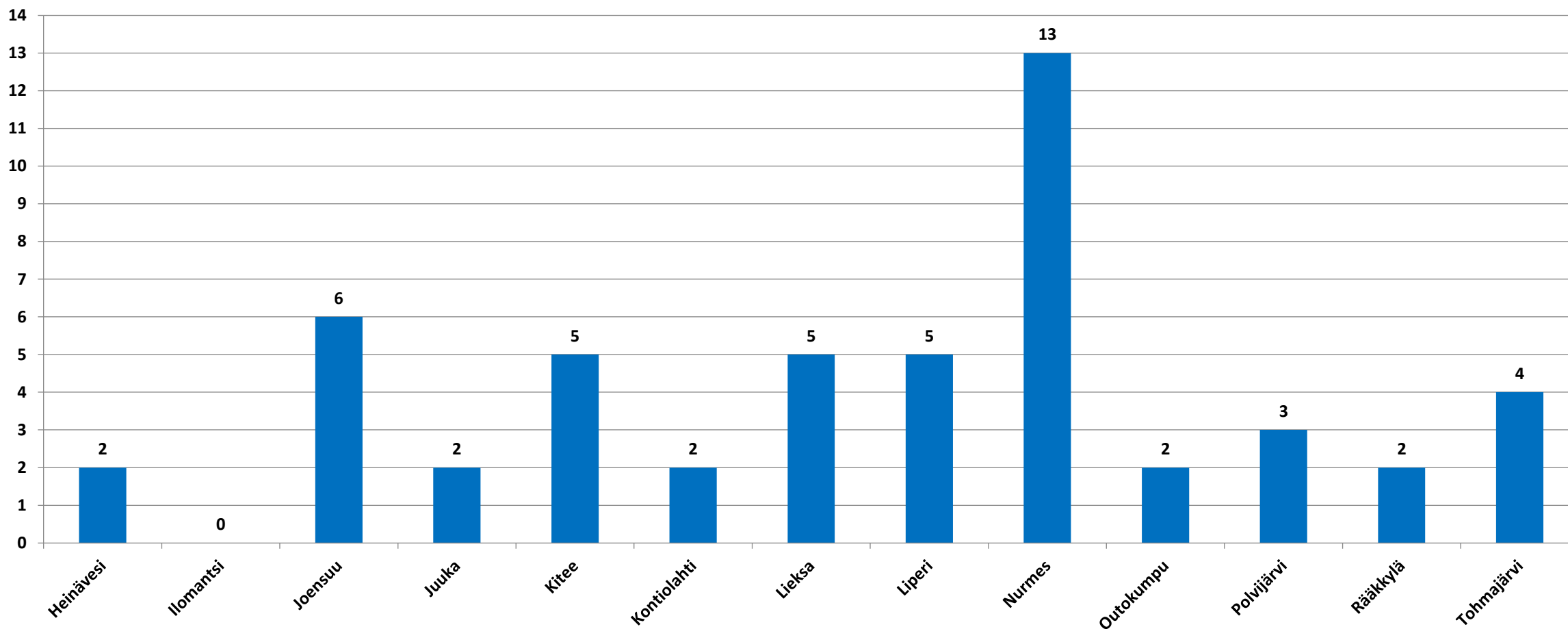
Maatalouden investointituki 2023

Myönnetyt rakennetuet ja tuen saajat kunnittain 2023, kpl
(pl. nuoren viljelijän aloitustuki)

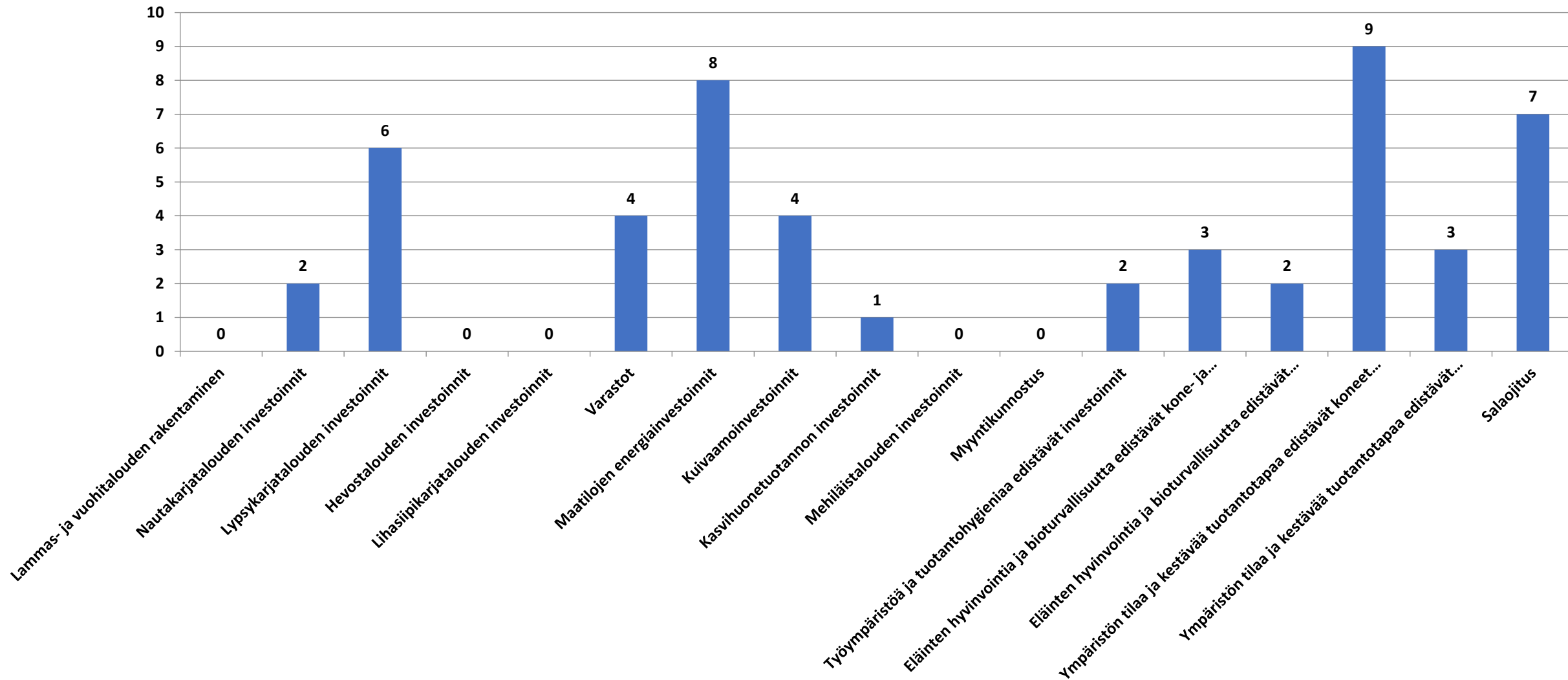
Maatalouden investointituki 2023

Myönnettyt maatalainvestointien rakennetuet kunnittain kpl 2023

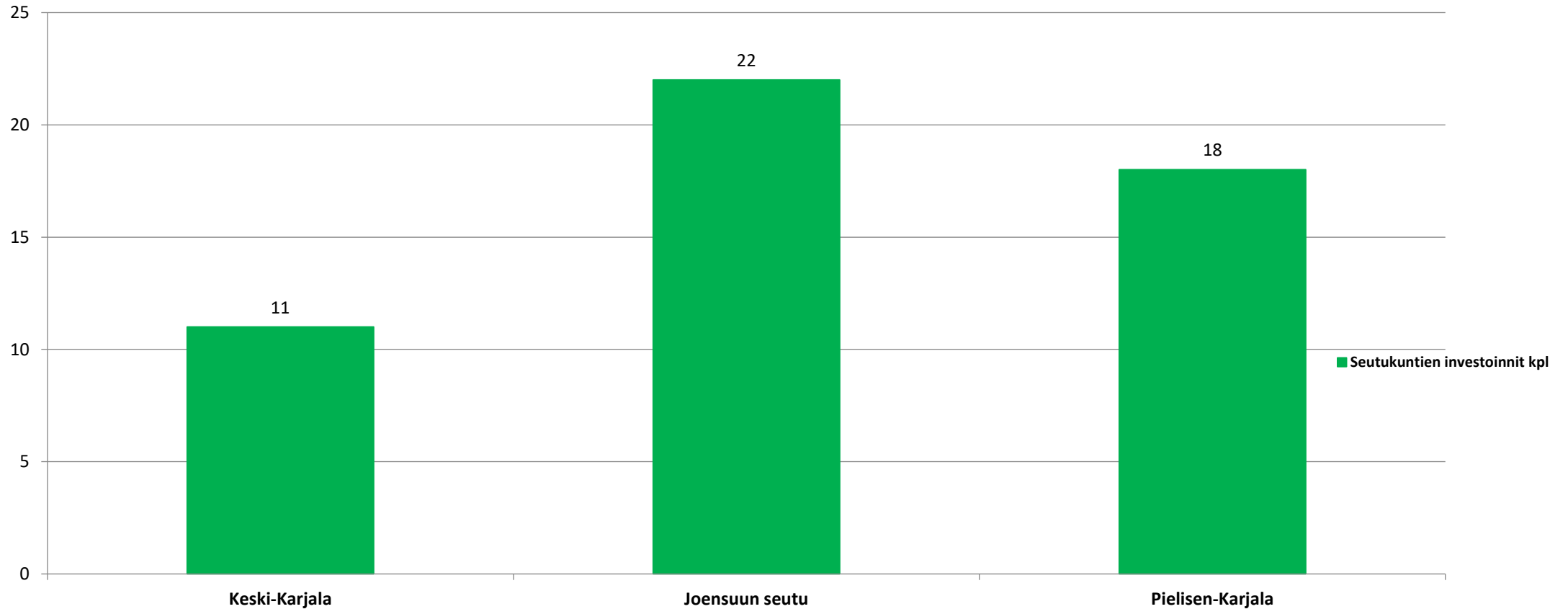
Maatalouden investointituki 2023

Myönnetyt maatilainvestointien rakennetuet kpl
(pl. nuoren viljelijän tuki)

Maatalouden investointituki 2023

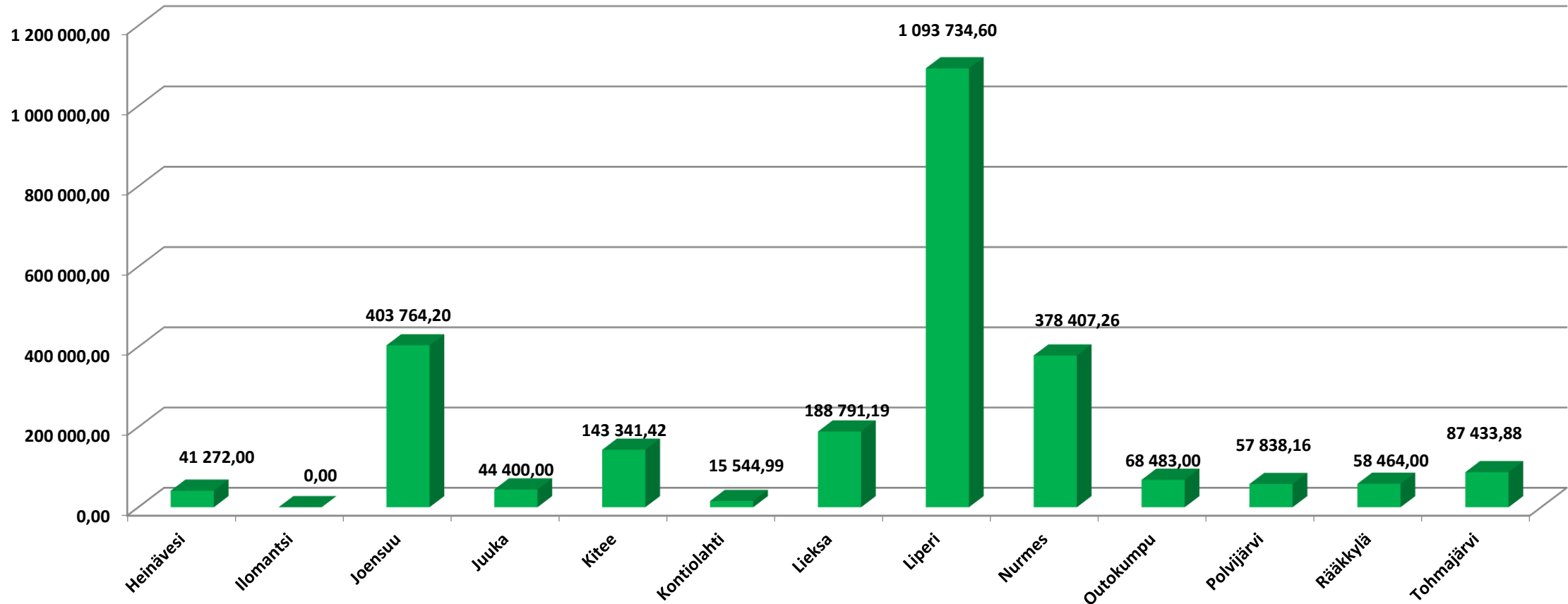
Myönnetyt seutukuntien investointituet kpl 2023

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-
keskus, yritysasiantuntija Tapio
Leinonen, puh. 0295 026 073,
tapio.leinonen@ely-keskus.fi

Maatalouden investointituki 2023

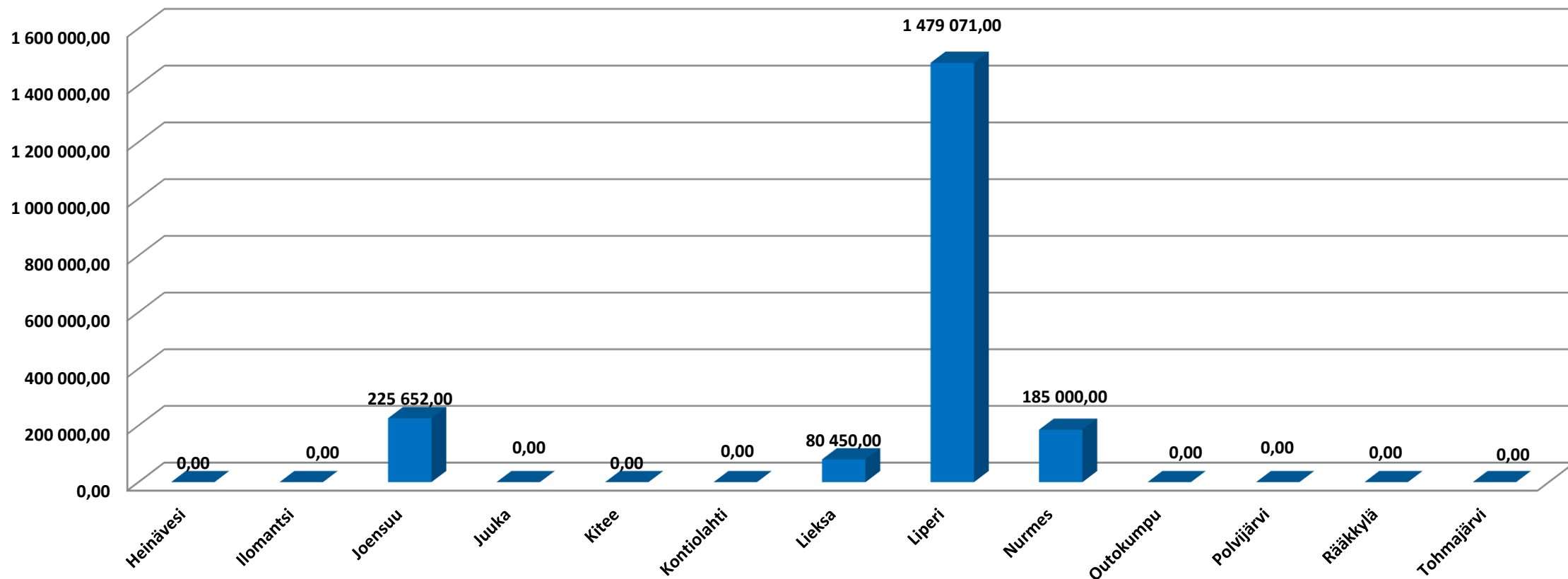
Myönnetyt avustukset kunnittain maatalainvestointeihin 2023

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-
keskus, yritysasiantuntija Tapio
Leinonen, puh. 0295 026 073,
tapio.leinonen@ely-keskus.fi

Maatalouden investointituki 2023

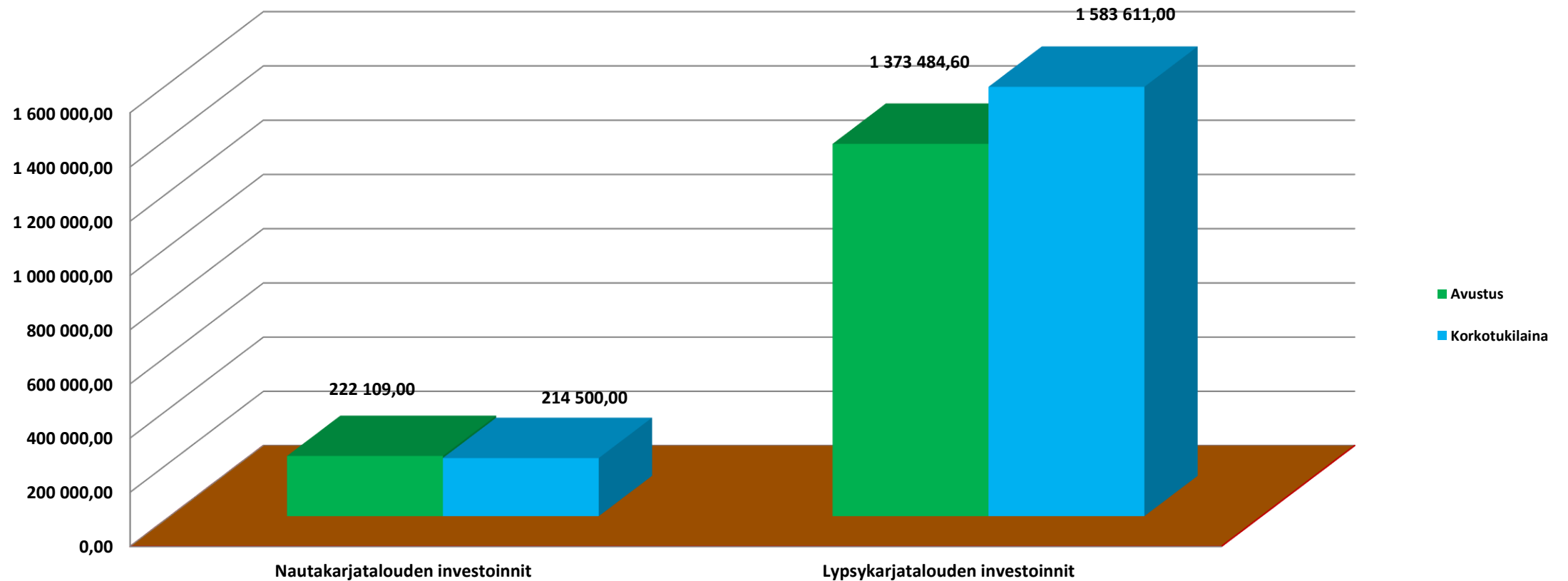
Myönnetyt korkotukilainat maatilainvestointeihin 2023
(maatilatalouden rakennetuki-investoinnit)

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-
keskus, yritysasiantuntija Tapio
Leinonen, puh. 0295 026 073,
tapio.leinonen@ely-keskus.fi

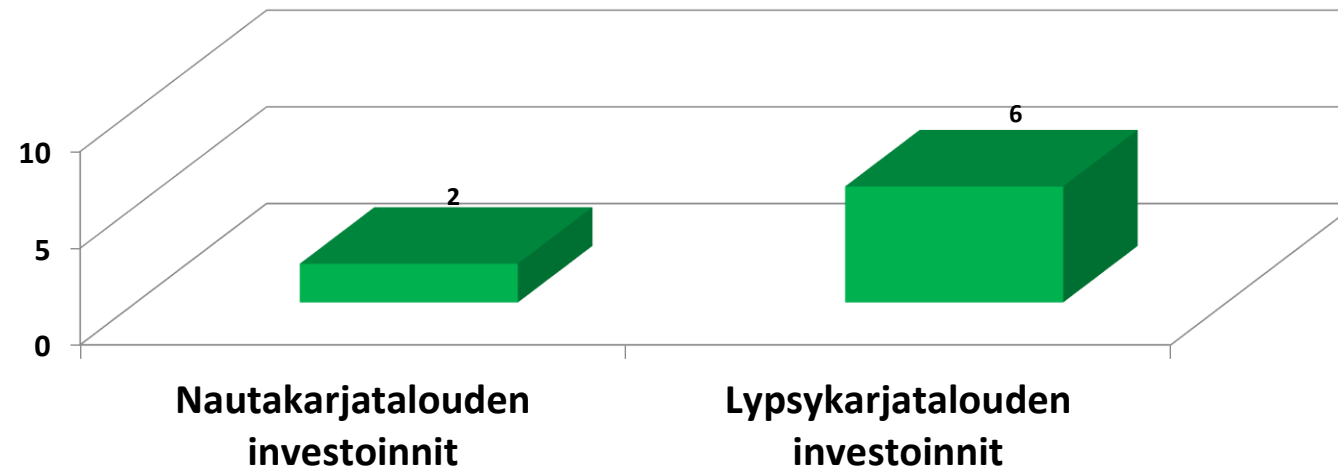
Maatalouden investointituki 2023

Nautakarjatalouden tuetut rakentamisinvestoinnit 2023 Myönnettyt avustukset ja korkotukilainat €

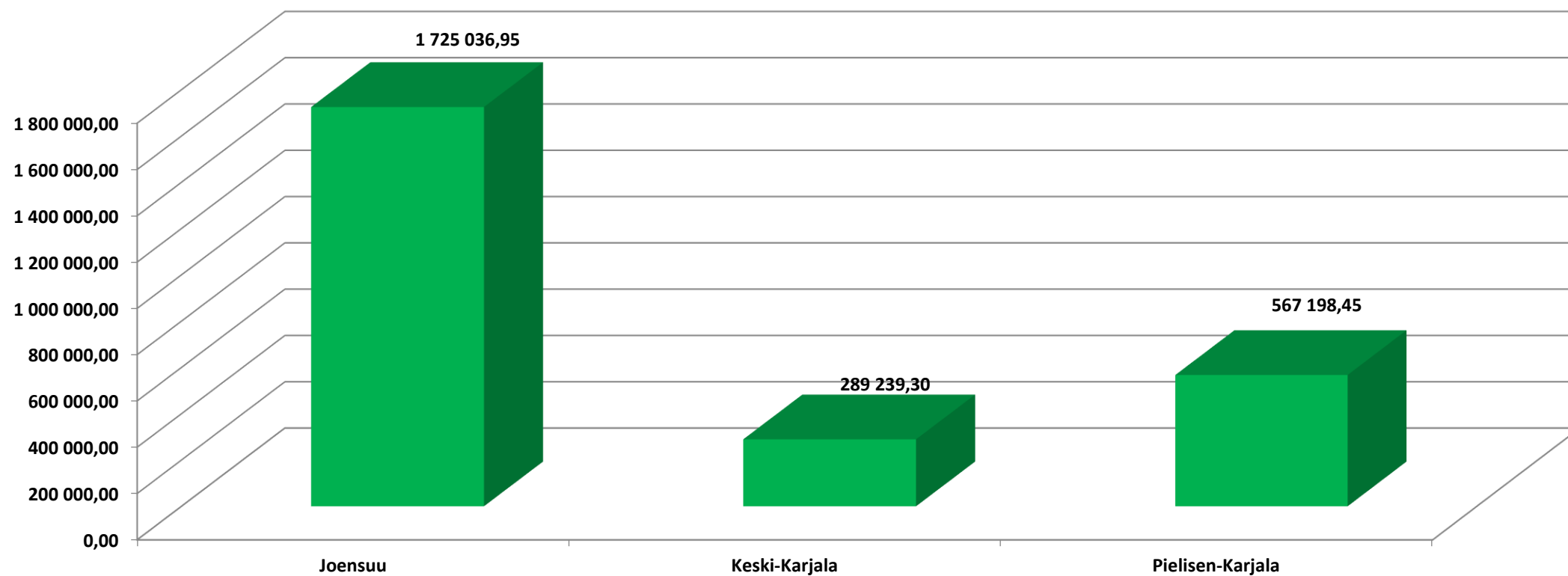
Maatalouden investointituki 2023

Nautakarjatalouden tuetut rakentamisinvestoinnit 2023, kpl

Maatalouden investointituki 2023

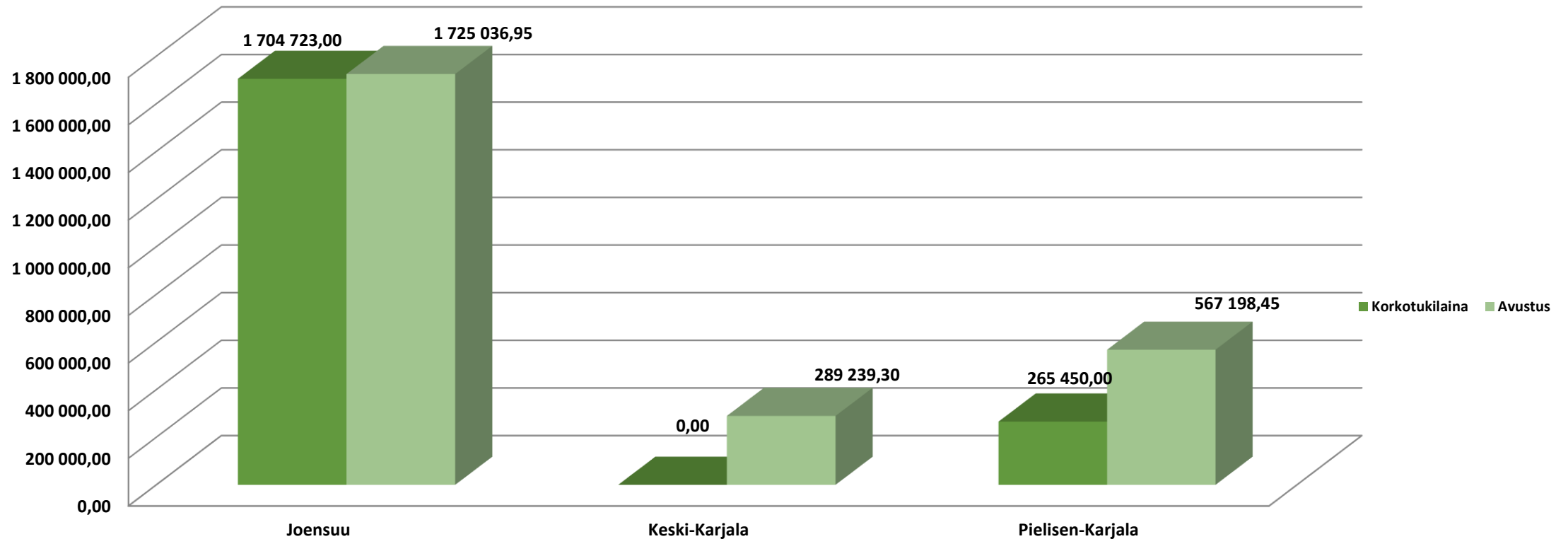
Myönnetyt maatilainvestointien avustukset 2023
Pohjois-Karjalan seutukunnat
(pl. nuoren viljelijän tuki)

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-
keskus, yritysasiiantuntija Tapio
Leinonen, puh. 0295 026 073,
tapio.leinonen@ely-keskus.fi

Maatalouden investointituki 2023

Myönnettyt maatilainvestointien tuet 2023
Pohjois-Karjalan seutukunnat
(pl. nuoren viljelijän tuki)

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-
keskus, yritysasiantuntija Tapio
Leinonen, puh. 0295 026 073,
tapio.leinonen@ely-keskus.fi

Myönnetyt nuoren viljelijän tuet kunnittain vuonna 2023

- Vuonna 2023 nuoren viljelijän aloitustukea (avustus) myönnettiin 7 maatalan sukupolvenvaihdokseen yhteensä 280 000 euroa (vuonna 2022 tukea myönnettiin kahdelle tilalle yht. 70 000 euroa).
- Vuodesta 2014 lähtien Pohjois-Karjalassa on tehty yhteensä 135 tuettua maatalan sukupolvenvaihdosta.

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, yritysasiantuntija Mauri Räsänen, puh. 0295 026 100, mauri.rasanen@ely-keskus.fi

Kunta	kpl
Ilomantsi	
Joensuu	
Juuka	
Kitee	1
Kontiolahti	1
Lieksa	
Liperi	2
Nurmes	
Outokumpu	
Polvijärvi	2
Rääkkylä	
Tohmajärvi	1
Heinävesi	
Yhteensä	7

Maatilojen neuvontapalvelu Pohjois-Karjalassa

- Vuonna 2023 neuvontapalveluista tehtiin päätöksiä 1 728 kpl yhteensä 1 283 784 euron edestä ja niitä maksettiin 989 784 euroa
- Vuonna 2022 neuvontapalveluista tehtiin päätöksiä 1 390 kpl yhteensä 978 686 euron edestä ja niitä maksettiin 640 599 euroa

Viljelijät voivat saada EU:n maaseuturahastosta tuettua neuvontaa seuraavista aihe-alueista:

Apua viljelijätukien ehtoihin:

- ehdollisuus
- ympäristökorvauksen ehdot
- eläinten hyvinvointikorvauksen ehdot
- luonnonmukaisen tuotannon ehdot.

Neuvoja hyvinvointiin ja työnteekoon:

- viljelijän oman jaksaminen ja hyvinvointi
- työturvallisuus ja työolot
- työehdot ja työnantajaroolin eri ulottuvuudet
- oman osaamisen ja tietotaidon kehittäminen

Vinkkejä maatilan kehittämiseen ja muutoskestävyyteen:

- energiatehokkuuden parantaminen ja energiasuunnitelmat
- investoinnin alustavaan suunnittelu
- sukupolvenvaihdoksen suunnittelu

- tuotantosuunnan muutoksen suunnittelu
- velkaneuvonta
- tilatason huoltovarmuuden kehittäminen
- kannattavuuslaskelmat
- tuotantokustannuslaskelmat
- liiketoimintasuunnitelmat
- bioenergian tuotannon mahdollisuudet.

Neuvontaa tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseen:

- tuotantoeläinten terveydenhuoltosuunnitelma.

Neuvojarekisteri:

<https://tilaneuvojat.ruokavirasto.fi/#/fi>

Maaseuturahaston varoista myönnetyn EU-rahoituksen maksuaste tukimuodoittain vuoden 2023 lopussa

Maksuaste ohjelmakauden 2014-2020 varoista myönnetystä EU-rahoituksesta 86 %

- Yritystuet 81 %
- Hanketuet 87 %
- Maatalousinvestoinnit 94 %
- Nuoren viljelijän aloitustuki 93 %

Maksuaste siirtymäkauden 2021-2022 varoista myönnetystä EU-rahoituksesta 61 %

- Yritystuet 58 %
- Hanketuet 56 %
- Maatalousinvestoinnit 78 %
- Nuoren viljelijän aloitustuki 65 %
- Ei -tuotannolliset investoinnit 25 %

Maksuaste elpymisvaroista myönnetystä EU -rahoituksesta 43 %

- Yritystuet 51 %
- Hanketuet 0 %
- Maatalousinvestoinnit 40 %

Maatalousyrittäjäyys vuonna 2023

- Maa- ja elintarviketuotannolle maksetut tulotuet olivat 60,8 miljoonaa euroa (v. 2022: 69,16 milj.€)
- Luonnonmukainen tuotanto ja ympäristösopimukset 4,4 miljoonaa euroa (v. 2022: 5,1 milj. €)
- Maatalouden investointiavustukset yhteensä 2,6 miljoonaa euroa.
- Sukupolvenvaihdoksia maatalousyrityksissä rahoitettiin 7 kpl

Pohjois-Karjalan maatalousyrittäjiys lukuina vuonna 2023

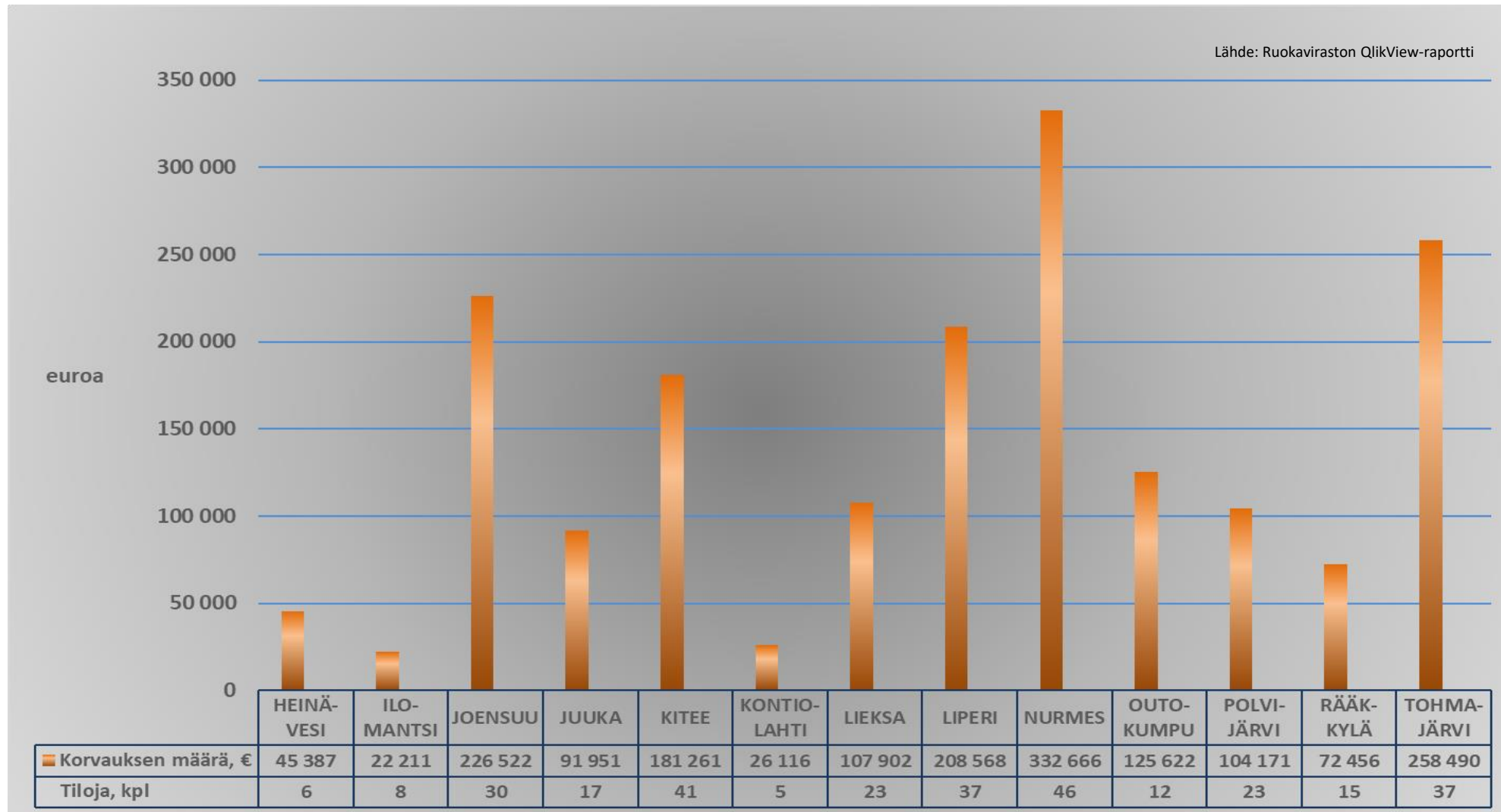
- Pohjois-Karjalan peltopinta-ala on 85 145 hehtaaria, joista luomutuotannossa on 19 324 hehtaaria. Maksetun luomukorvauksen määrä v. 2023 oli yhteensä 4 273 877 € (v. 2022: 4 436 734 €)
- Maataloustukia haki yhteensä 1877 tilaa, joista luomusitoumustiloja on 253 (332 kpl vuonna 2022)
- Kaikkien maatilojen keskipeltopinta-ala oli 45,36 hehtaaria; luomutilojen keskipeltopinta-ala oli 76,38 hehtaaria ja tavanomaista tuotantotapaa harjoittavien tilojen 40,53 hehtaaria.

Vuosi	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2022	2023
Tuenhakijat (kpl)	4449	3909	3513	3098	2988	2847	2751	2615	2505	2376	2201	2127	2052	2032	1999	1877
Maatilojen keskipinta-ala (ha)	19	21	24	27	29	33	31	33	34	36	39	40	42	42	43	45

Eläinten hyvinvointikorvaus (EHK) vuonna 2023 Pohjois-Karjalassa

- Korvausta maksettiin yhteensä 300 maatilalle yhteensä noin 1,8 miljoonaa euroa vuoden 2023 aikana
- Edellä mainitussa tilamäärässä (300) on mukana v. 2022 sitoutuneiden tilojen EHK-korvauksen loppumaksut
- Kaikkien kotieläintilojen määrä, joilla oli mahdollisuus hakea EHK-sitoumusta, on 502 kpl ➡ sitoutumisaste 59,8 %
- Vuoden 2023 EHK-sitoumuksen on antanut 257 kotieläintilaa ➡ v. 2023 ”todellinen” sitoutumisaste 51,2 %

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, johtava asiantuntija Arto Ruuska, puh. 02950 26098, arto.ruuska@ely-keskus.fi

Luomu vuonna 2023

Luonnonmukaista viljelyä harjoittaville tiloille maksetaan korvausta luomusitoumuksen perusteella. Tuen tavoitteena on maataloudesta aiheutuvan ympäristö- ja vesistökuormituksen vähentäminen sekä luomutuotteiden tarjonnan lisääminen. Korvausta maksetaan viisivuotisen sitoumuksen perusteella. Vuonna 2023 luomukorvausta maksettiin Pohjois-Karjalassa yhteensä 4,3 miljoonaa euroa.

Lisätietoja:

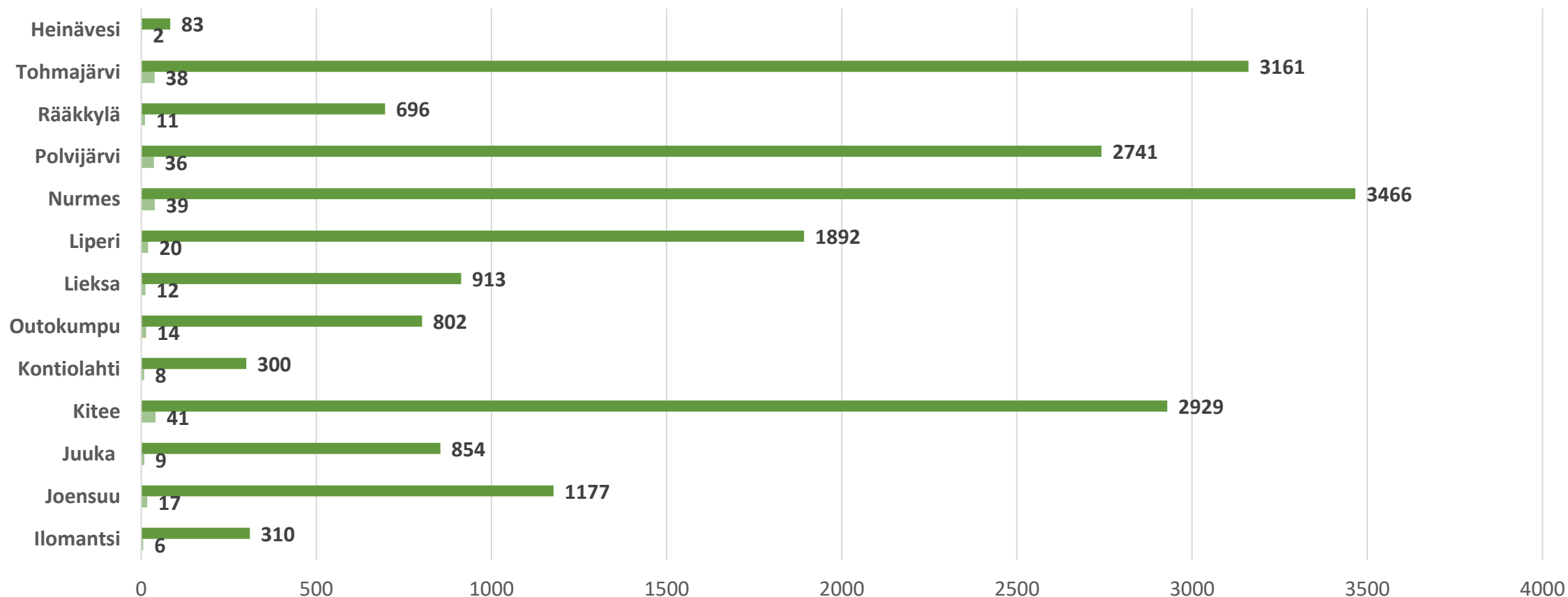
Pohjois-Karjalan ELY-keskus, maaseutuasiantuntija Merja Ignatius, puh. 0295 026 054, merja.ignatius@ely-keskus.fi, tarkastaja Taru Hjalmarsson, puh. 0295 026 071, taru.hjalmarsson@ely-keskus.fi

Luomutuotanto kunnittain vuonna 2023

- Pohjois-Karjalassa oli yhteensä 253 luomusitoumustilaa.
- Luomuhehtaareja oli yhteensä 19 323, joka on n. 23 prosenttia Pohjois-Karjalan peltopinta-alasta. Vastaava luku valtakunnan tasolla on n.13 prosenttia.
- Luomukorvausta maksettiin yhteensä 4,3 miljoonaa euroa.
- Luomutilan keskokoko on 76 hehtaaria.*

* Hehtaarit ovat maksettujen luomukorvausten mukaan ja niistä puuttuvat mm. maisema- ja luonnonhoitopellot, suojavyöhykkeet ja valvonnassa vähennetyt alat

■ Ala (ha) ■ Tilat (kpl)

Luomutuotanto suhteessa kokonaispeltopinta-alaan vuonna 2023

- Luomun osuus kokonaispeltopinta-alasta Pohjois-Karjalassa oli n. 23 prosenttia (koko maa n.13 %).
- Eniten luomupeltoja kokonaispeltopinta-alaan verrattuna oli Nurmeksessa, Tohmajärvellä ja Polvijärvellä.

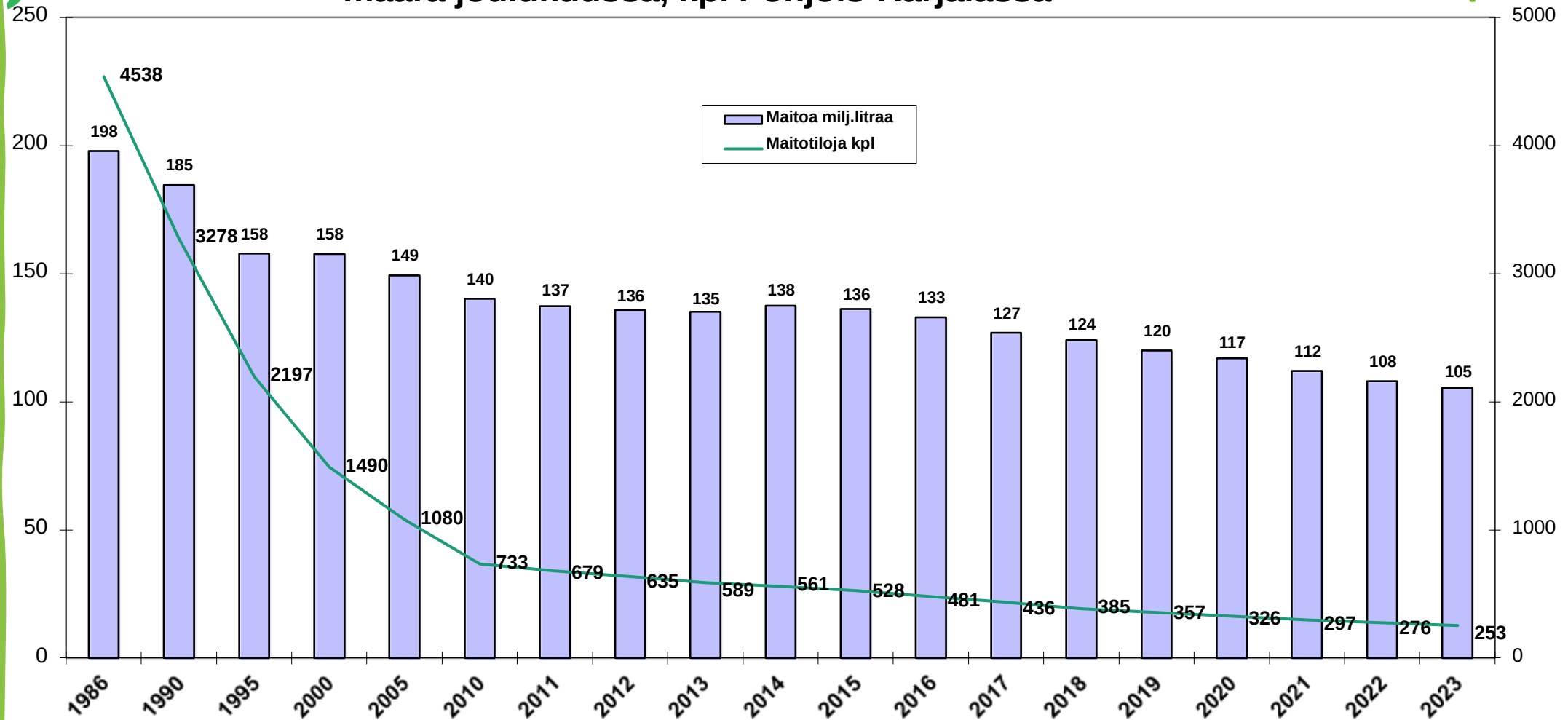

Maidontuotanto Pohjois-Karjalassa 2023

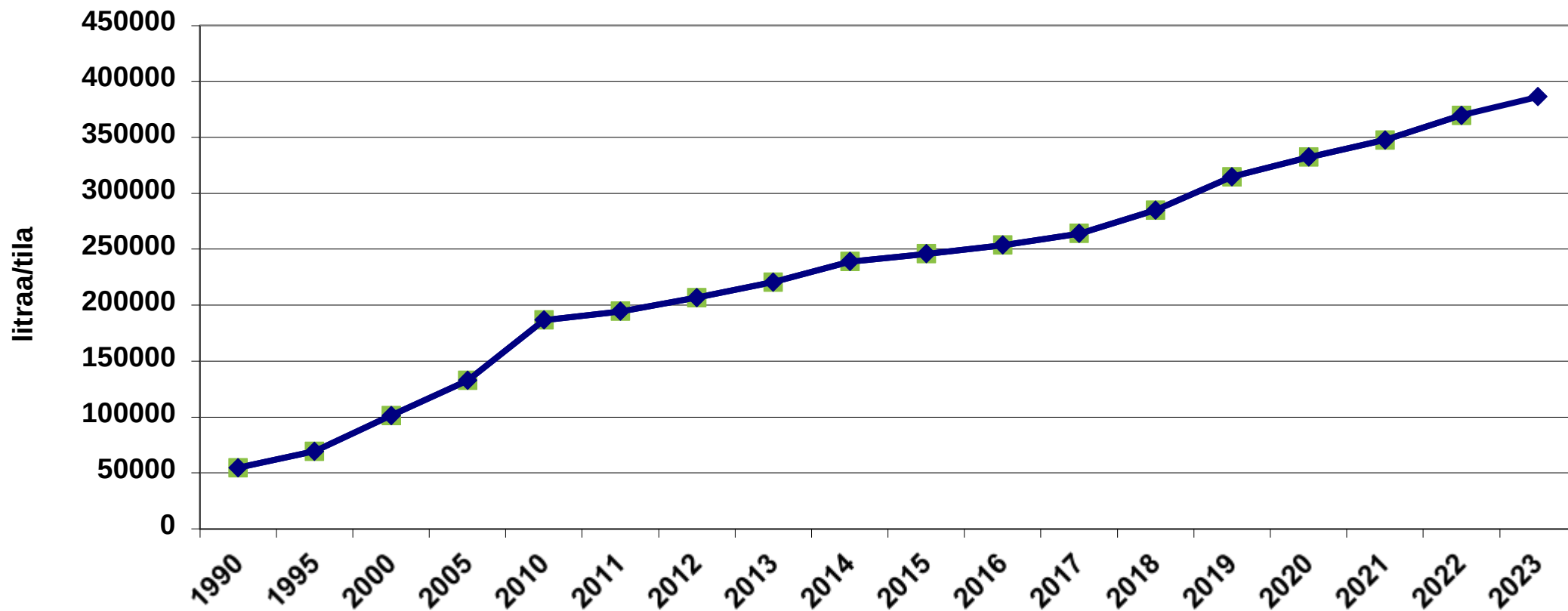
- ❖ Koko maakunnan maitomäärä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 2,8 miljoonaa litraa
- ❖ Maitotilojen määrä väheni maakunnassa 23 kpl
- ❖ Maitomäärä lisääntyi Joensuussa ja Tohmajärvellä

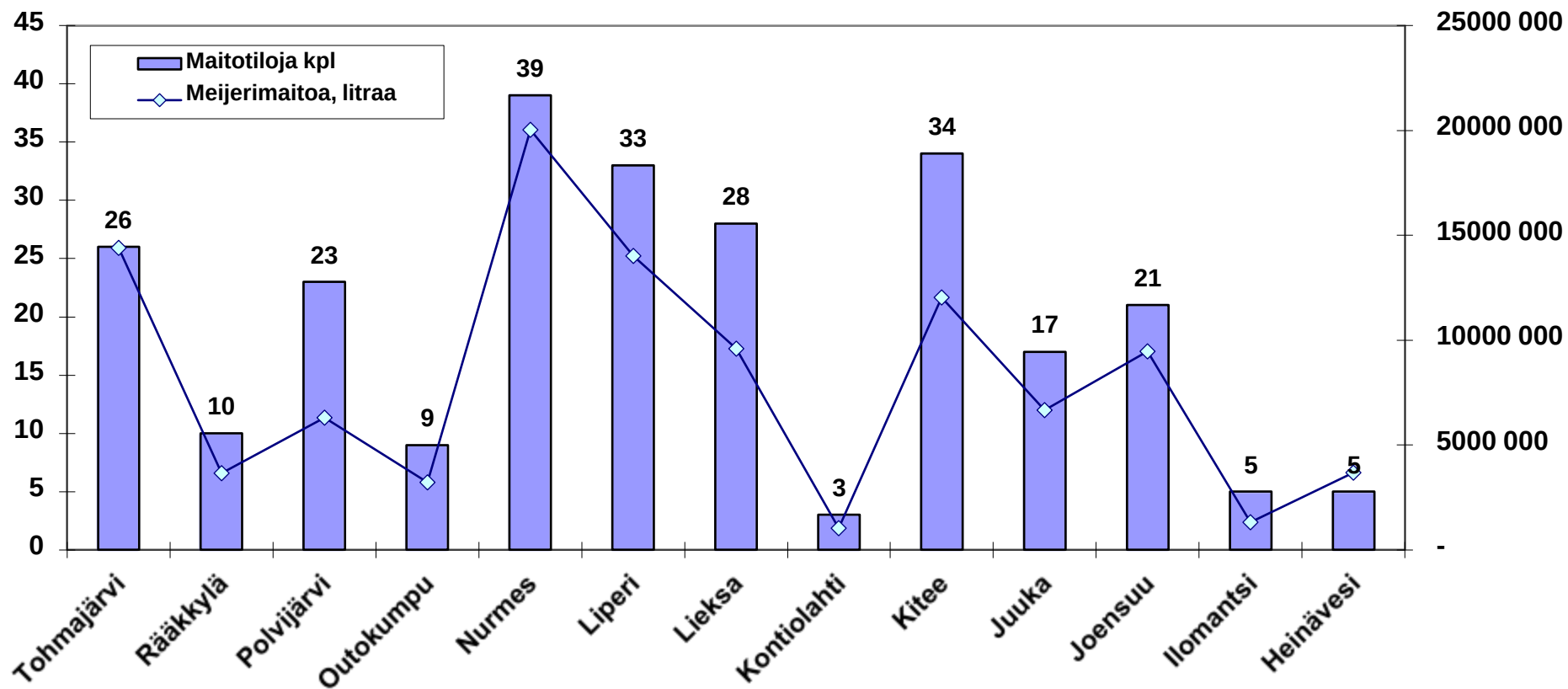
Meijerimaidon määrä, milj.litr. 1986-2023 ja maitotilojen määrä joulukuussa, kpl Pohjois-Karjalassa

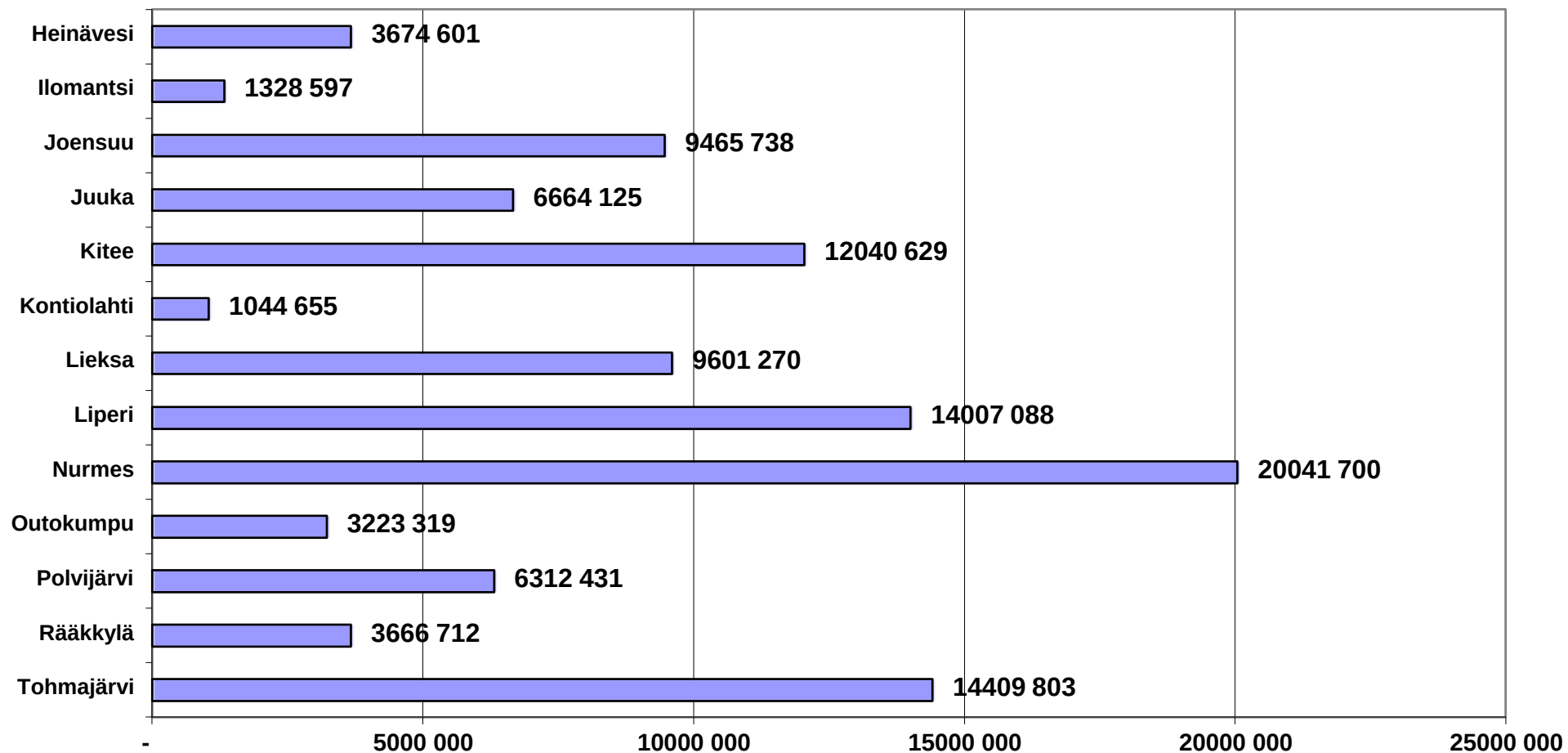
Meijereihin toimitetun maidon määrä tilaa kohti keskimäärin 1990-2023 Pohjois-Karjala

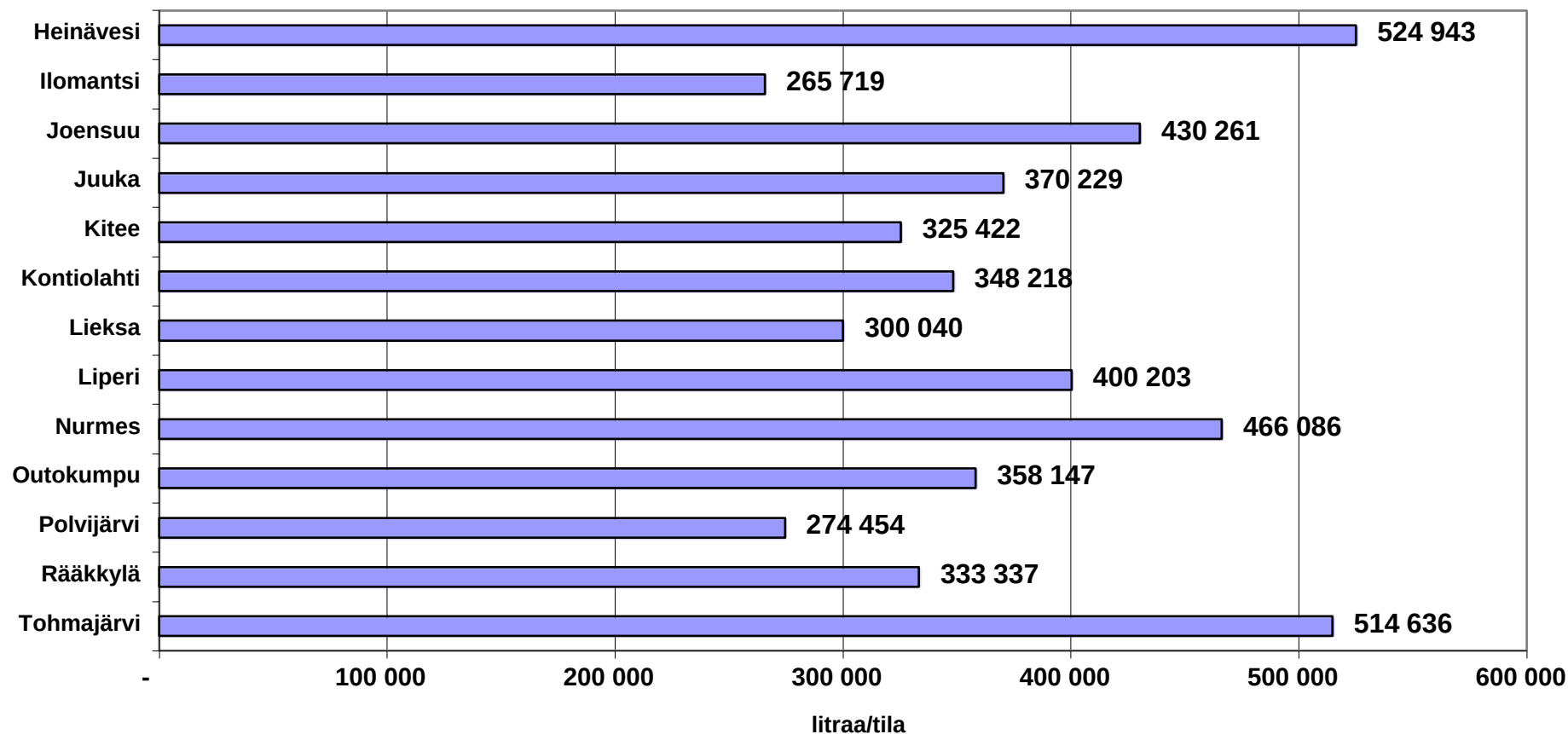
Meijerimaidon määrä kunnittain 2023 ja maitotilojen määrä, Pohjois-Karjala

Meijereihin toimitettu maitomäärä litroina kunnittain, 2023 Pohjois-Karjala

Meijerimaidon määrä tilaa kohti keskimäärin kunnittain 2023, Pohjois-Karjala

Lähtötiedot v. 2023

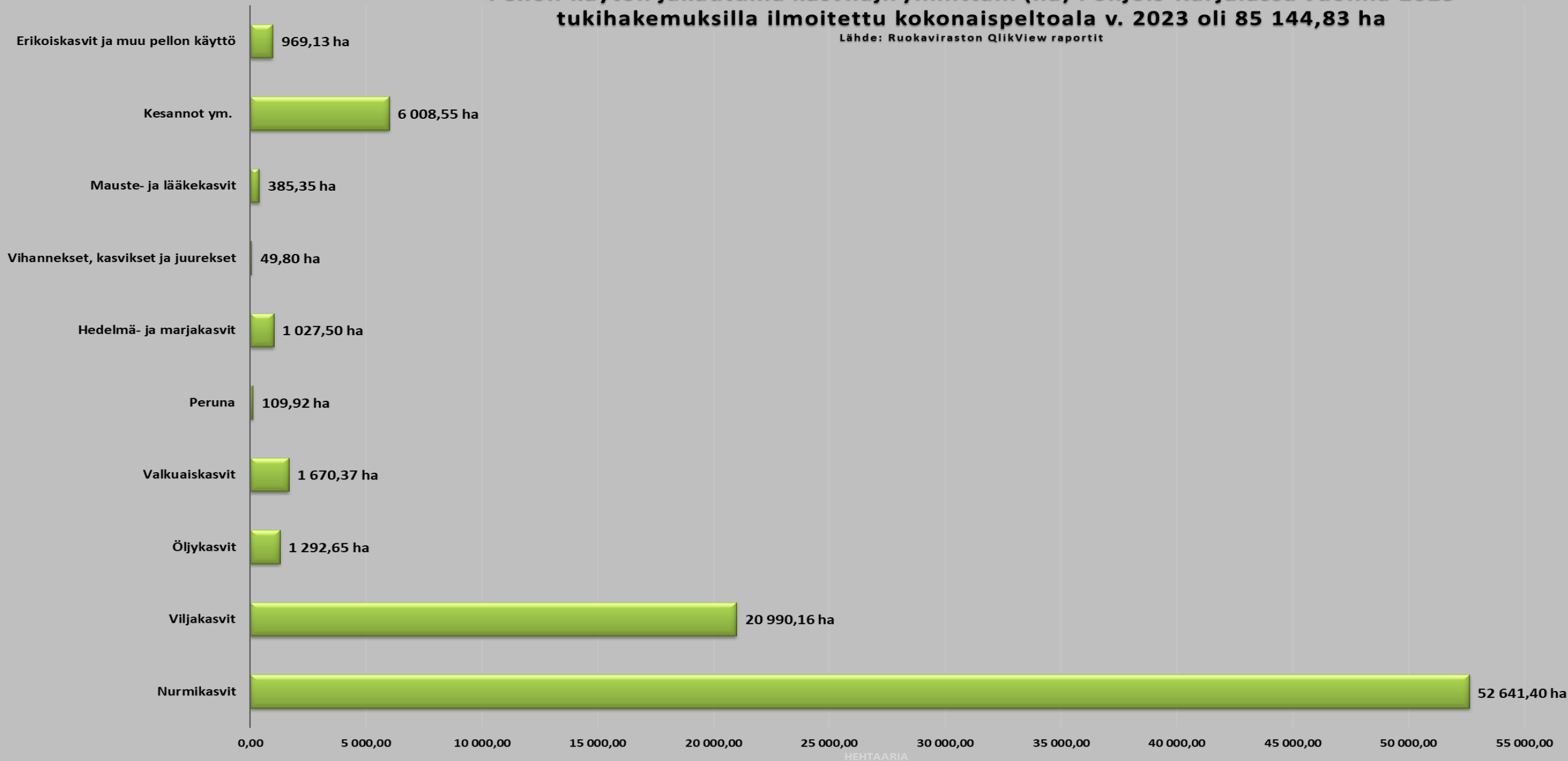
Kunta	tuottajia, kpl	maitomäärä	tuottajia joulukuussa	maitoa/tila
Heinävesi	7	3 674 601	5	524 943
Ilomantsi	5	1 328 597	5	265 719
Joensuu	22	9 465 738	21	430 261
Juuka	18	6 664 125	17	370 229
Kitee	37	12 040 629	34	325 422
Kontiolahti	3	1 044 655	3	348 218
Lieksa	32	9 601 270	28	300 040
Liperi	35	14 007 088	33	400 203
Nurmes	43	20 041 700	39	466 086
Outokumpu	9	3 223 319	9	358 147
Polvijärvi	23	6 312 431	23	274 454
Rääkkylä	11	3 666 712	10	333 337
Tohmajärvi	28	14 409 803	26	514 636
P-Karjala	273	105 480 668	253	386 376
v. 2022	293	108 308 887	276	369 655
vähennelmä	20	2 828 219	23	

Maidontuotanto kokoluokittain Pohjois-Karjalassa v. 2023

	Maitovuosi	2023	
ELY	Maidontuotanto	Tilat, kpl	Osuus %
	Totals	273	100
	>= 2 000 000 l	1	0
	1 000 000 - 1 999 999 l	18	7
	750 000 - 999 999 l	10	4
	500 000 - 749 999 l	42	15
	250 000 - 499 999 l	66	24
	< 250 000 l	136	50
09 Pohjois-Karjalan ELY-keskus			

Pellon käytön jakautuma kasvilajiryhmittäin (ha) Pohjois-Karjalassa vuonna 2023 tukihakemuksilla ilmoitettu kokonaispeltoala v. 2023 oli 85 144,83 ha

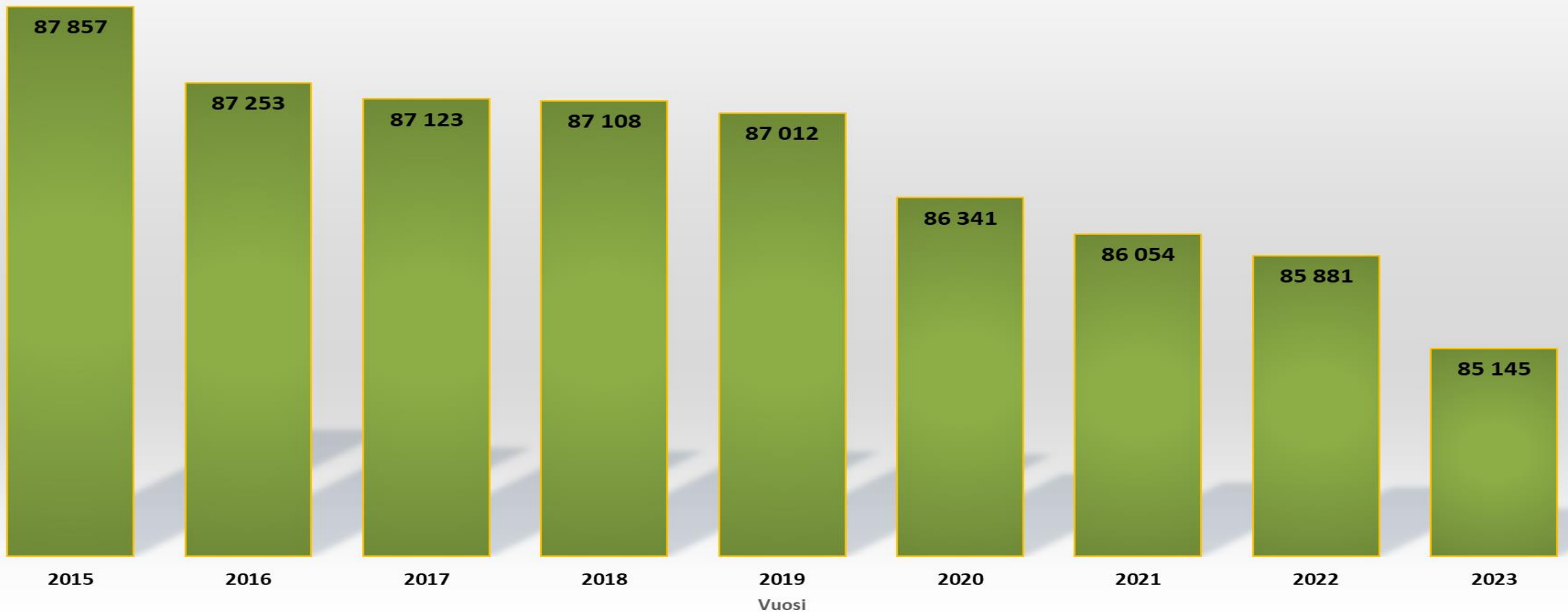
Lähde: Ruokaviraston QlikView raportit

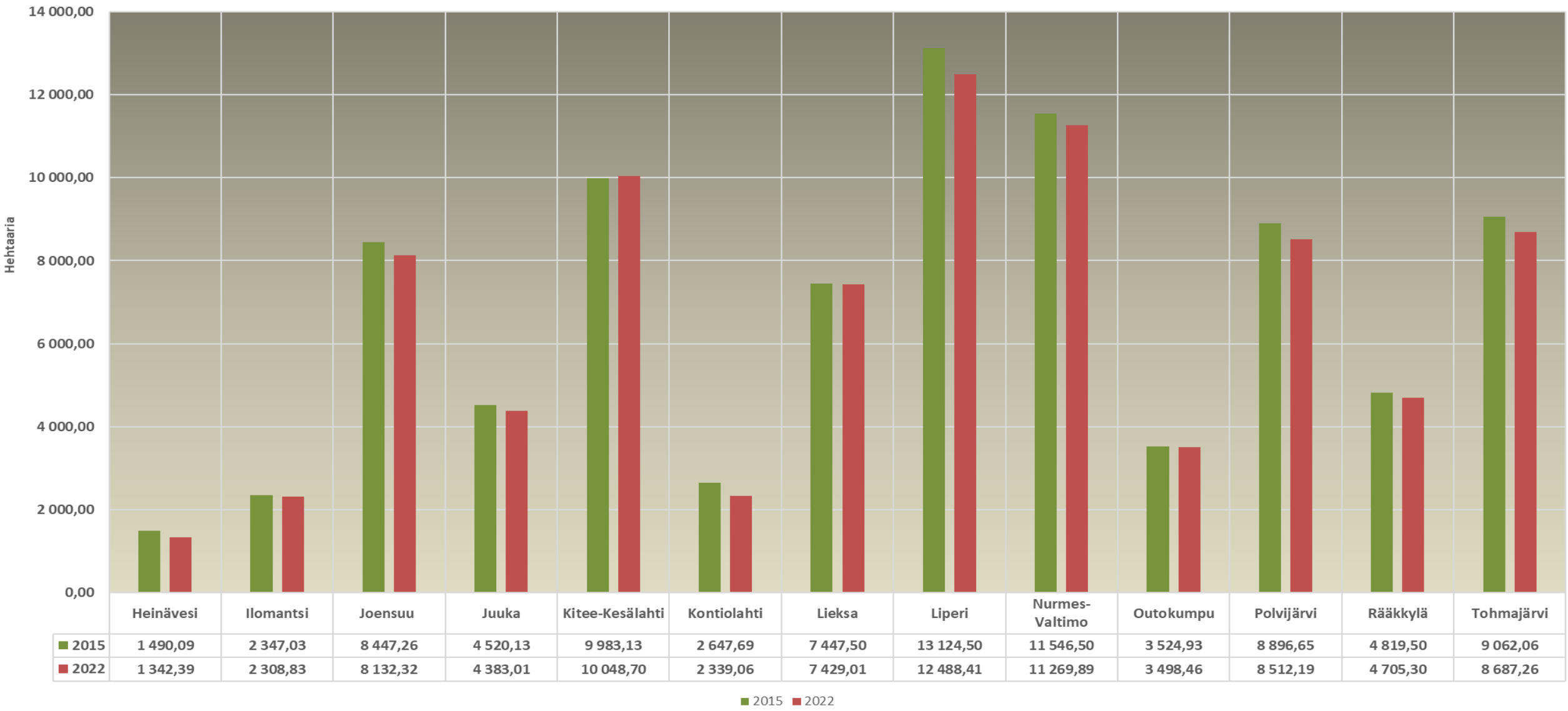
Tukihakemuksella ilmoitetun peltoalan määrän kehitys hehtaareina Pohjois-Karjalassa vuosina 2015-2023

(Heinävesi mukana jokaisessa vuodessa)

Lähde: Ruokaviraston QlikView-raportit

Tukihakemuksella ilmoitetun peltoalan määrä kunnittain Pohjois-Karjalassa vuosina 2015 ja 2023
Kokonaispeltoala v. 2015: 87 857 ha ja v. 2023: 85 145 ha
(Heinävesi mukana) Lähde: Ruokaviraston QlikView-raportit

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, johtava asiantuntija Arto Ruuska, puh. 02950 26098, arto.ruuska@ely-keskus.fi

Marjan- ja hedelmänviljely Pohjois-Karjalassa vuosina 2015 - 2023 Lähde: Ruokaviraston QlikView raportit

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, johtava asiantuntija Arto Ruuska, puh. 02950 26098, arto.ruuska@ely-keskus.fi

Hedelmä- ja marjakasvit Pohjois-Karjalassa 2023

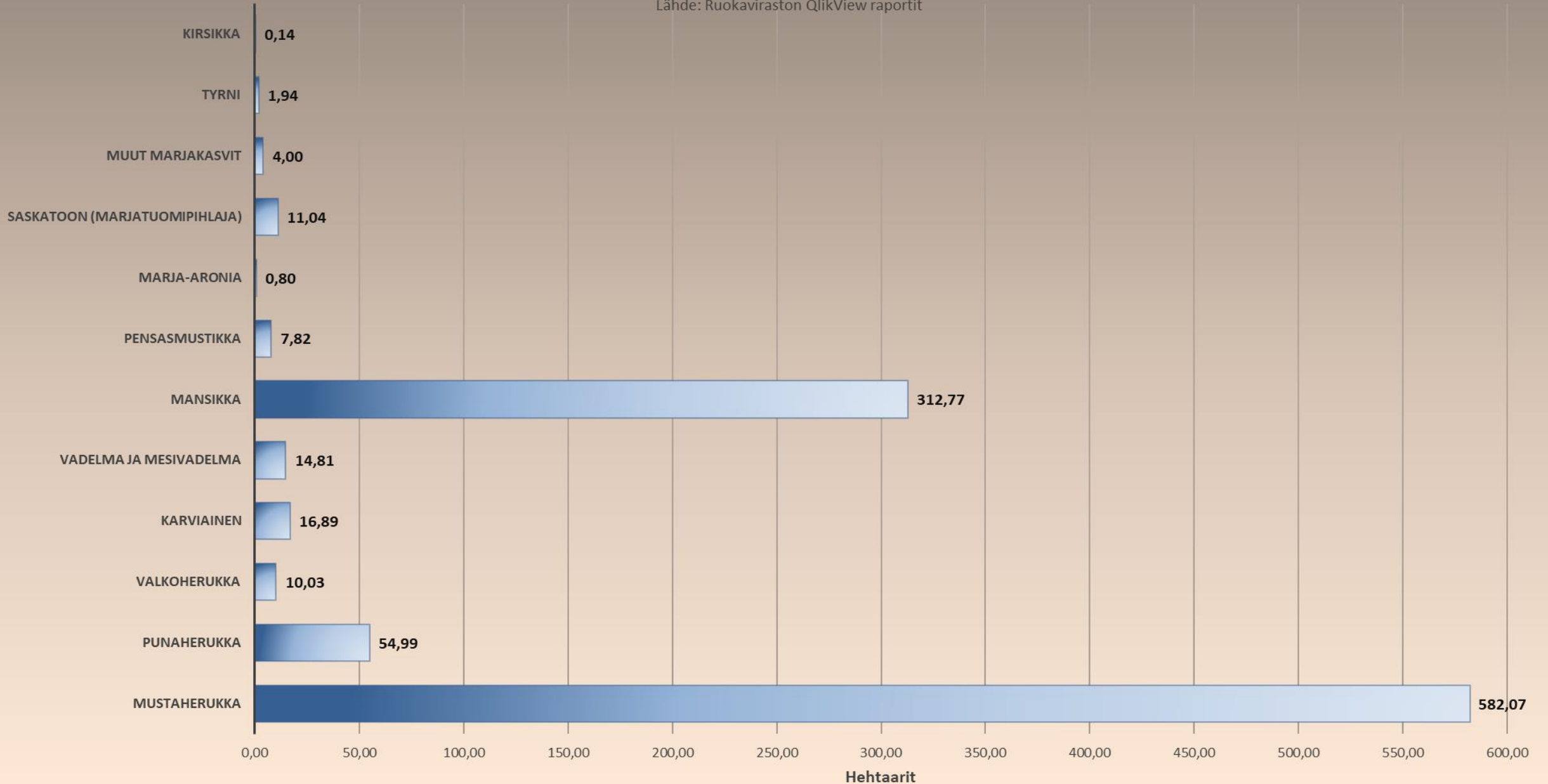
- hedelmä- ja marjanviljelyala yhteensä 1017,30 ha
- vuodesta 2015 ala on kasvanut 282,47 ha

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, johtava asiantuntija Arto Ruuska, puh. 02950 26098, arto.ruuska@ely-keskus.fi

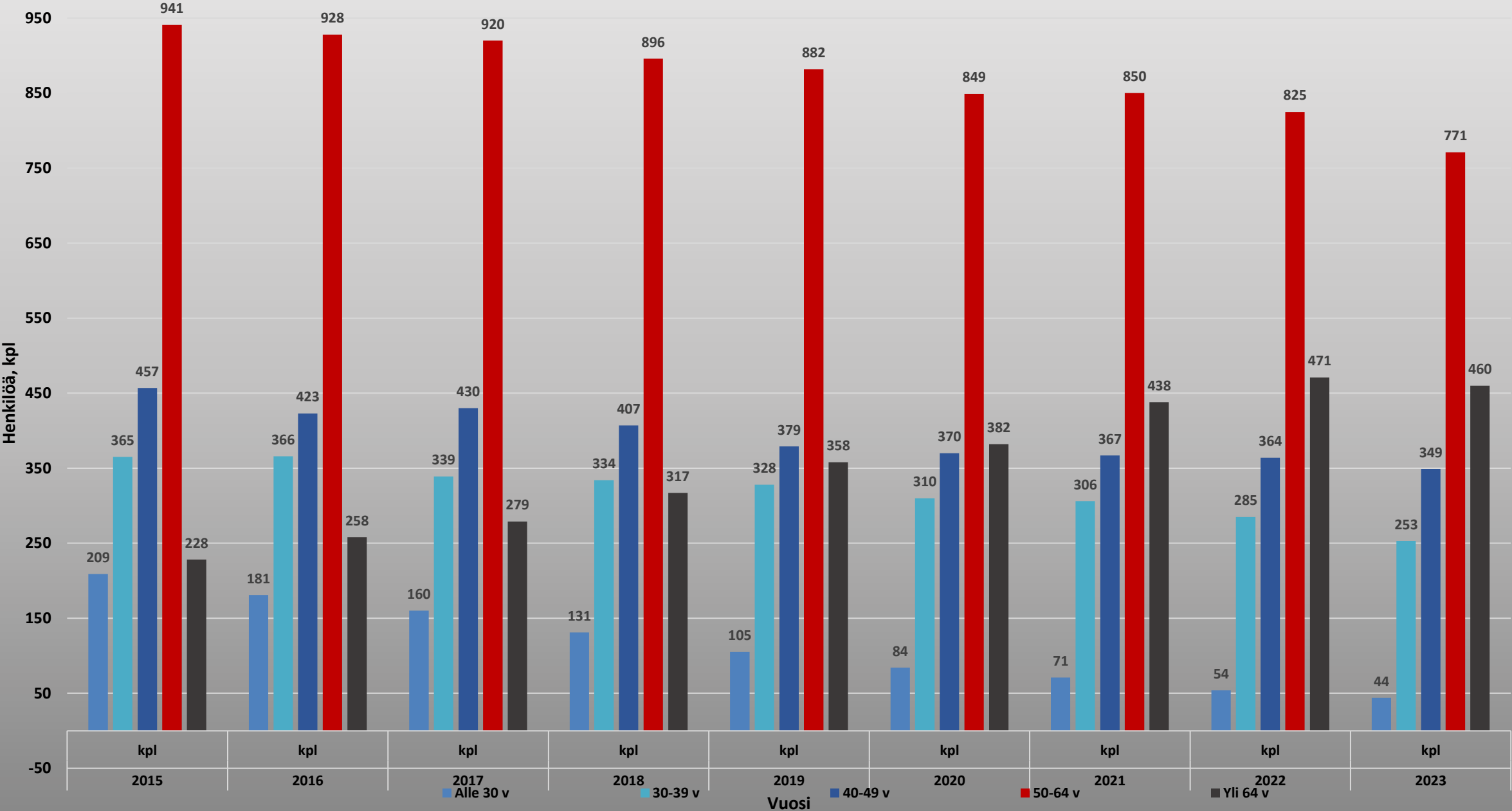
Marjanviljelyalat Pohjois-Karjalassa v. 2023 kasvilajeittain, yhteensä 1017,30 ha

Lähde: Ruokaviraston QlikView raportit

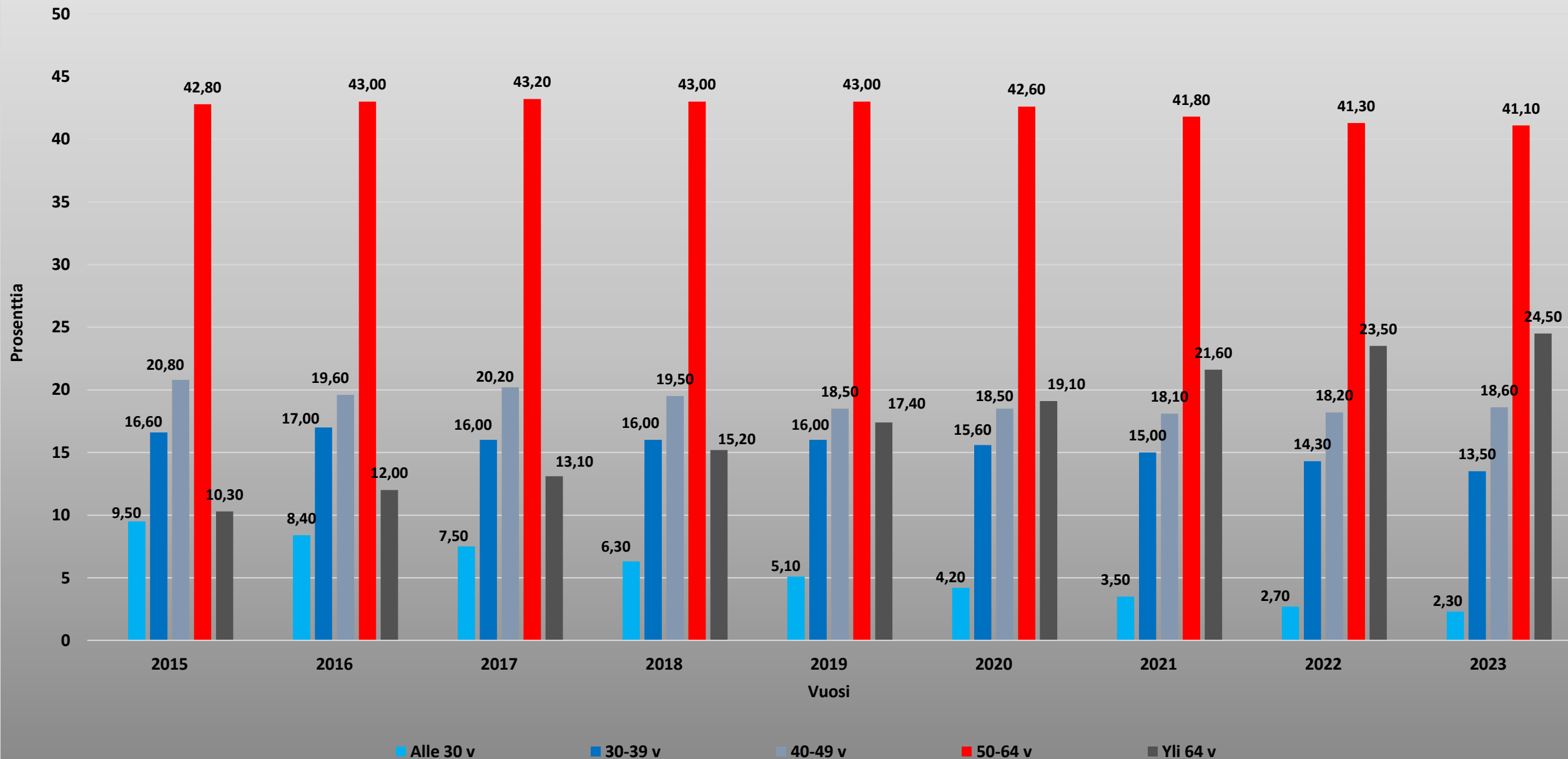

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-keskus, johtava asiantuntija Arto Ruuska, puh. 02950 26098, arto.ruuska@ely-keskus.fi

Viljelijöiden ikäjakauma Pohjois-Karjalassa 2015-2023, kpl, henkilöä

Viljelijöiden ikäjakauma Pohjois-Karjalassa 2015-2023, %-osuudet

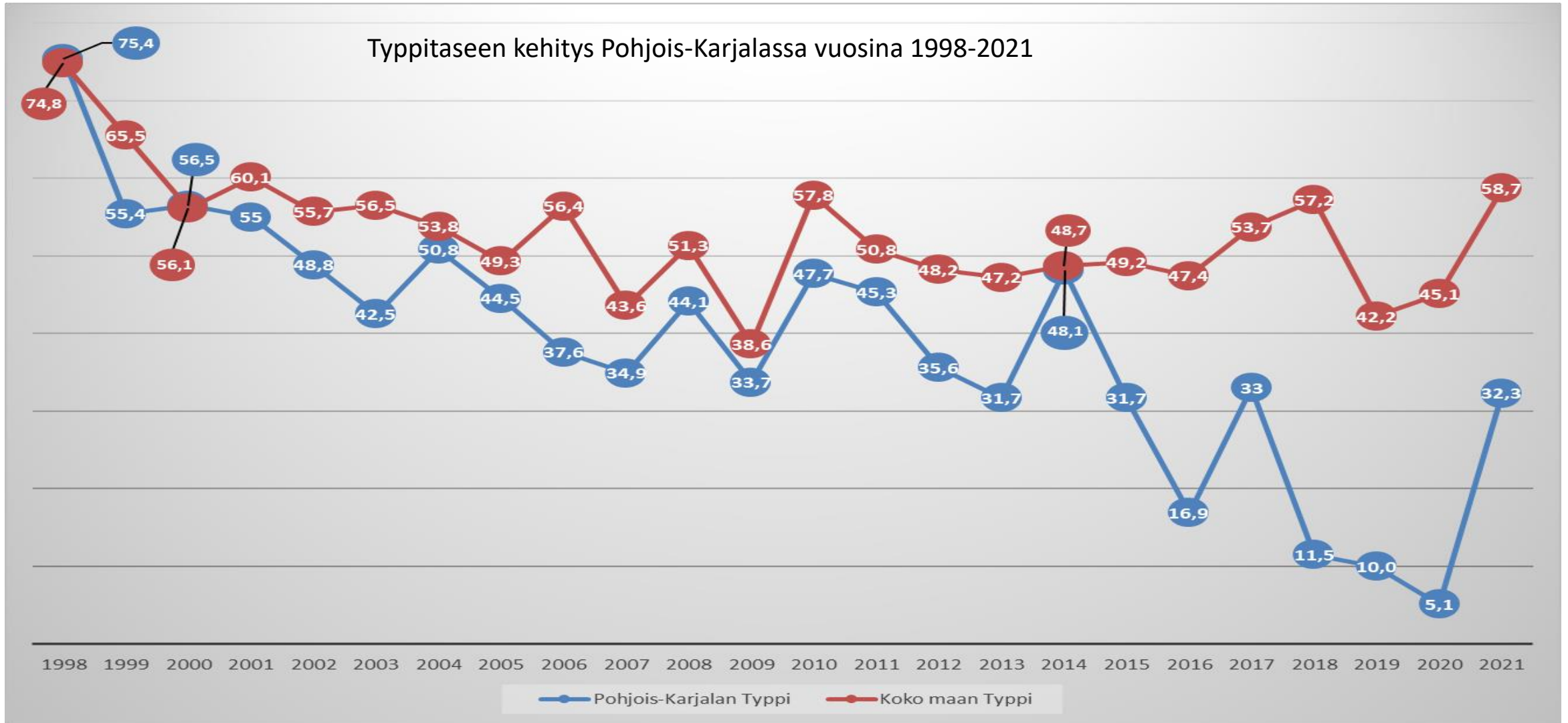
Ympäristösopimukset vuonna 2023

- ❖ Vuonna 2023 oli voimassa 31 alkuperäisrotujen kasvatussopimuksia ja yksi alkuperäiskasvien ylläpitosopimus
- ❖ Ympäristösopimusten kesto on viisi vuotta.
- ❖ Alkuperäisrotuja ovat itä-, länsi- ja pohjoissuomenkarja, suomen-, ahvenanmaan ja kainuunharmaaslampaat, suomenhevokset ja maatiaiskanat ja -kukot
- ❖ Alkuperäiskasvilajikkeella eli ns. maatiaislajikkeella tarkoitetaan viljelykasvin kantaa, joka on luonnostaan sopeutunut kasvualueensa ympäristöolosuhteisiin.
- ❖ Vuonna 2023 tuli käsittelyyn 113 kpl maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maisemanhoidon sopimushakemusta
- ❖ Kosteikkojen hoitohakemuksia tuli käsittelyyn 20 kpl vuonna 2023

Lisätietoja: Pohjois-Karjalan ELY-
keskus, maaseutuasiantuntija Kaisa
Rummukainen, puh. 0295 026 097,
kaisa.rummukainen@ely-keskus.fi

Ympäristökorvaus - Typpitase.

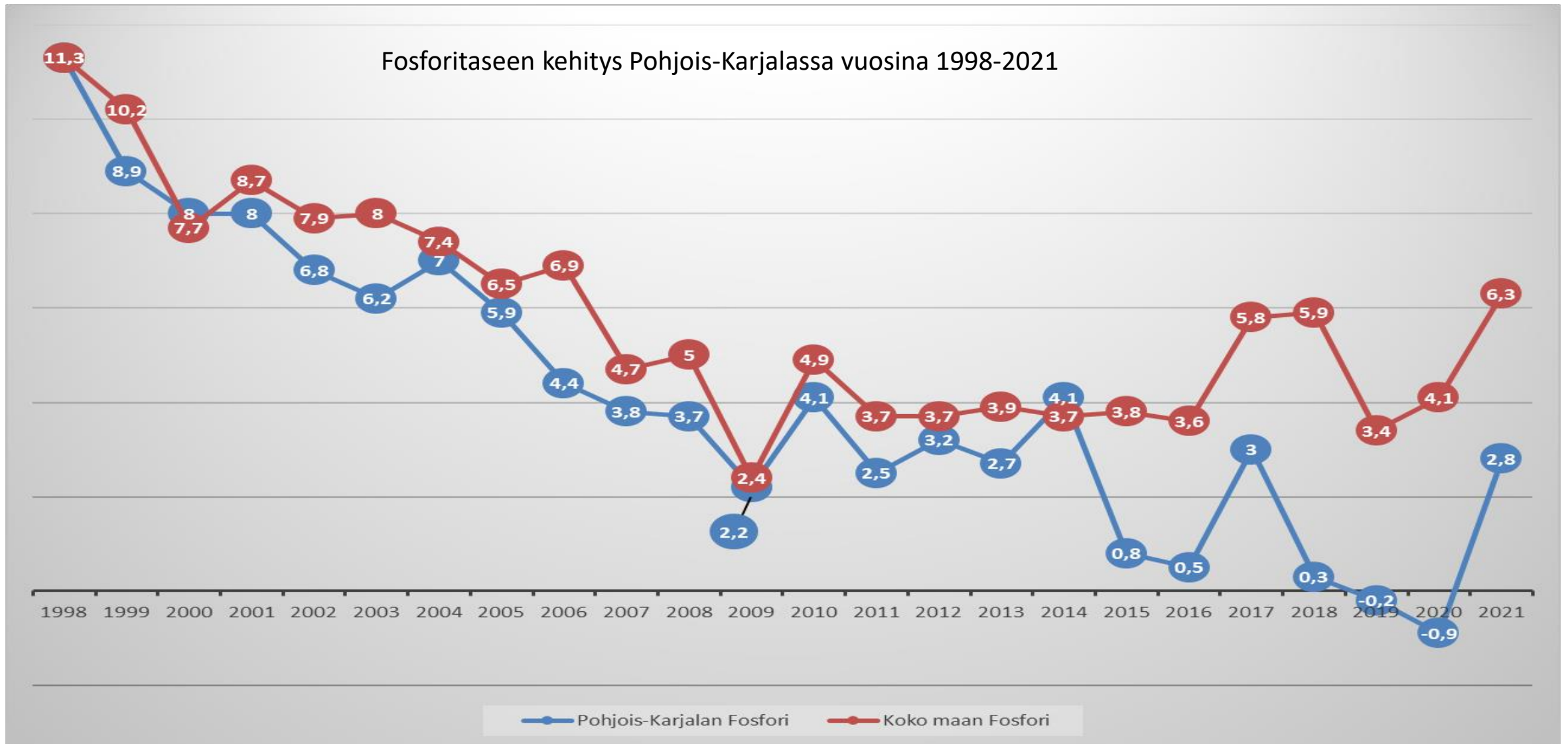
Typpitase kertoo kasvustolle lannoitteissa annetun typpimäärän ja sadon mukana pellolta poistuneen typpimäärän erotuksen. Mitä pienempi typpitaseen arvo on, sitä vähemmän typpeä jää peltoon altistumaan huuhtoutumiselle vesistöihin.

Typen poistuminen pellolta sadon mukana on tärkeää niin ympäristön kuin peltoviljelyn talouden kannalta. Typpi on kallis tuotantopanoksena hukattavaksi, joten sen huuhtoutumista tulee välttää. Satoon sitoutunut typpi kertoo kasvien tehokkaasta typen hyödyntämisestä, jolloin typpeä jää peltoon vähemmän ja huuhtoutumisriski sekä ravinnekuormitus pienenee.

Ympäristökorvaus - Fosfori-tase.

Fosforitase kertoo lannassa, lannoitteissa ja siemenissä tulevan sekä pellolta poiskorjatussa sadossa poistuvan fosforimäärän erotuksen.

Kun fosforin lisäys ja poistuma ovat yhtä suuria, fosforitase on nolla.
Fosforilannoituksen ja -taseen hienosäätö vaikuttaa maan fosforitilaan
ja siitä riippuvaan ravinteiden kulkeutumisriskiin vesistöihin.

Ekojärjestelmän toimenpiteet vuonna 2023

Tässä luetellut toimenpiteet olivat edellisellä ohjelmakaudella vielä ympäristökorvauksen toimenpiteitä, mutta ohjelmakauden vaihtuessa toimenpiteet siirrettiin EU:n suoraan rahoittaman uuden ekojärjestelmän alle.

Näillä toimenpiteillä pyritään lisäämään peltoalueiden monimuotoisuutta sekä vähentämään ravinnepäästöjä vesistöihin ja pohjavesiin. Samalla monivuotinen peltojen kasvipeitteisyys sitoo myös maaperän hiiltä.

Vaikuttaa siltä, että kyseiset toimenpiteet kiinnostavat tuenhakijoita aikaisempaa enemmän.

1. Ekojärjestelmän Talviaikainen kasvipeite-toimenpide

Toimenpidettä haettiin vuonna 2023 yhteensä 1 735 tuenhakijan toimesta 73 569 hehtaarin alalle. Vuonna 2022, ympäristökorvauksen toimenpiteenä oli kasvipeitteisyysalaa 45 922 ha. Alan määrä v. 2023 on 86,4 % Pohjois-Karjalassa tukihakemuksilla ilmoitetusta kokonaispeltoalasta. Alan merkittävä kasvu edellisvuoteen verrattuna voi johtua ehdollisuuden vaatimuksiin lisäystä 33%:n vähimmäismaanpeitteisyydestä, joka koskee lähes kaikkia tuenhakijoita. Pienellä lisäpanostuksella tämän ehdollisuuden vaatimuksen päälle, tuenhakijat saavat myös tukea kasvipeitteisyydestä ekojärjestelmän kautta.

2. Ekojärjestelmän Luonnonhoitonurmet ja Viherlannoitusnurmet

Luonnonhoitonurmea ilmoitettiin yhteensä 523 tuenhakijan toimesta 1 749 hehtaarin alalle. Vuonna 2022 luonnonhoitopeltoa ilmoitettiin ympäristö-korvauksen toimenpiteenä 1 239 hehtaarin alalle.

Viherlannoitusnurmea ilmoitettiin 83 tuenhakijan toimesta yhteensä 596 hehtaarille. Vuonna 2022 vastaavaa alaa ilmoitettiin yhteensä 500 hehtaarin alalle. Molemmissa toimenpiteissä pinta-alojen vuosittainen vaihtelu on melko vähäistä.

3. Ekojärjestelmän Monimuotoisuuskasvit

Toimenpiteeseen kuuluu pölyttäjähöyrynteis-, maisema-, riista-, niitty- sekä peltolintukasvien seoskasvustot. Tätä toimenpidettä haettiin eri muodoissaan 359 tuenhakijan toimesta yhteensä 1 240 hehtaarin alalle. Vuonna 2022 vastaavia, ympäristökorvauksen toimenpiteen aloja ilmoitettiin yhteensä 632 hehtaaria, eli lähes puolet vähemmän kuin nyt.

Ympäristökorvauksen toimenpiteitä vuonna 2023

Maatalouden ympäristökorvausjärjestelmä on kolmiosainen ja muodostuu tilakohtaisista yleisistä vaatimuksista, valinnaisista tilakohtaisista toimenpiteistä sekä valinnaisista lohkokohtaisista toimenpiteistä. Näillä ympäristökorvauksen toimenpiteillä pyritään lisäämään peltoalueiden monimuotoisuutta sekä vähentämään ravinnepestöjä vesistöihin ja pohjavesiin. Yhtenä tavoitteena on myös lisätä tuenhakijoiden tietoisuutta oman maatalan ympäristön tilasta ja toimista, joilla ympäristöriskejä tilalla voidaan vähentää.

Tässä muutamia maakunnassa toteutettuja merkittäviä toimenpiteitä.

1. Kiertotalouden edistäminen

Toimenpidettä ilmoitettiin 235 tuenhakijan toimesta yhteensä 12 034 hehtaarin alalla. Tämä on n. 14 % kaikesta tukihakemuksella ilmoitetusta peltoalasta Pohjois-Karjalassa. Vuonna 2022 vastaavaa toimenpidettä toteutettiin hyväksytysti 12 244 hehtaarin alalla. Toimenpiteessä nestemäiset orgaaniset lannoitevalmisteet ja lietelanta sijoitetaan peltoon. Tällä pyritään ravinteiden huuhtoutumisen ja haihtumisen minimointiin. Lisäksi toimenpiteessä pyritään muiden orgaanisten lannoitemateriaalien kierrättämiseen edistämällä mm. kasvitilojen lannan vastaanottaista kotieläintiloilta.

2. Lintupellot

Tätä uutta toimenpidettä ilmoitettiin 139 tuenhakijan toimesta, yhteensä 3 412 hehtaarin peltoalalla. Tämä on n. 31,2% maakunnassa olevien kohdentamispeltojen määrästä (10 925 ha), joilla toimenpidettä voi toteuttaa. Toimenpiteen tavoitteena on yhteensovittaa alueen maataloustuotannon tavoitteet keväisin ja syksyisin muuttavien rauhoitettujen lintujen, ensisijaisesti valkoposkikhanhien, tarpeiden kanssa.

3. Kerääjäkasvit

Toimenpidettä ilmoitettiin 568 tuenhakijan toimesta, yhteensä 9 434 pelto-hehtaarille. Vuonna 2022 vastaava ala oli 3 204 hehtaaria, eli noin 1/3 nyt ilmoitetusta alasta. Toimenpiteen suosita selittää se, että nyt kerääjäkasvuston avulla sallittiin seuraavan vuoden rehunurmikasvuston perustaminen, toisin kuin edellisellä ohjelmakaudella. Toimenpiteen tavoitteena on sitoa pääkasvin korjuun jälkeen peltoon jääneitä ravinteita.